

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio 44103. Telephone: 431-6344

XLIX

Spalis — October 9, 1964

Nr. 113

ILIUSTRUOTAS TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

KODĖL UŽ GOLDWATERI?

**PRIEŠRINKIMINĖS NUOTAIKOS SPAUDOJ
KRYPSTA RESPUBLIKONŲ KANDIDATO NE-
NAUDAI, NORS JIS IR SIŪLO TOKIĄ POLI-
TIKĄ, KURI VIENINTELĖ GALI APSAUGOTI
VALSTYBĖS ATEITĮ. — PRARADUS NORĄ
KOVOTI, PRARANDAMA VISKAS — IKI GY-
VYBĖS IMTINAI...**

Vytautas Meškauskas

Šį straipsnį sėdau rašyti pa-
skaitęs pirmadienio didžiulius
New York Times ir New York Herald
Tribune. Abu jie yra laikomi re-
prezentaciniais JAV spaudos or-
ganais. Pirmasis neva daugiau ar
mažiau neutralus Amerikos vi-
daus politiniame gyvenime, antra-
sis aiškiai respublikoniškas. Taip
respublikoniškas, kad re-
komenduodamas savo pasirinki-
mą į prezidentus rašė:

"Mes tikime giliai į respubli-
konų principus; mes jaučiame,
kad respublikonų partija yra ge-
riausiai pasiruošusi valdyti lais-
vą tautą. Ir mes labai norime ma-
tyti respublikonų partiją, dabar
smarkiai sumenkėjusią, stiprė-
jančią.

Bet visa tai, mūsų nuomone,
nepateisintų Barry Goldwaterio
išrinkimo į prezidentus".

Laikraštis pasisako už Lyndon
B. Johnsoną todėl, kad jis yra
"nepaprastai patyręs ir įtikinan-
čiai kompetentingas". Girdi, pre-
zidentas jau spėjęs parodyti sa-
vo gerąsias ypatybes Guantanamo
(Castro sustabdžius vandens tieki-
mą amerikiečių bazei), Panamos
ir Tonkino įlankos krizėse, visur,
kur smuko amerikiečių prestižas.

New York Times, atskirai na-
grinėdamas atominių ginklų kon-
trolės temą, pasisako, kad nors
ir nesutinka su visais Johnsono
žygiais, tačiau jį laiko daugpa-
tikimesniu taikos saugotoju negu
Goldwaterį.

Tokių "triuškinančių argumen-
tų" akivaizdoje aš vis dėlto manau
priešingai, ir štai kodėl.

Tiesa, LBJ yra labai apsukrus
politikas, turįs didelį patyrimą vi-
daus politikoje; to tačiau visai ne-
galima pasakyti užsienio politi-
kos srityje. Čia jis bailsus naujo-

kas ir ignorantas, prieš kurį lai-
ką didžiausiam olandų nustebi-
mui dalinęs Amsterdamo gatvė-
se pieštukus, o visai neseniai
pavadinęs Napoleoną... italų.

Bet kaip tik užsienio politikos
sritys yra lemiamą tautos ir val-
stybės ateitį. Su ja yra susijęs
ir atominių ginklų panaudojimo
klausimas, tų ginklų, kuriais ad-
ministracija taip baugina rinki-
kus.

Šioje vietoje jau esu minėjęs
demokratų propagandinius pokš-
tus per televiziją, vaizduojančius
Johnsoną, kaip vaikų likimo sau-
gotoją. Toji propaganda dabar
nutraukta. Ne dėl to, kad ji būtų
blogio skonio ir neteisinga, bet
todėl, kad žmonės nenori būti
gąsdinami. Džiaukimės gerais
laikais ir negalvokime apie ne-
malonumus. Iš tiesų: pats sunkia-
siai įveikiamas priešas bet kuriai
opozicijai yra... geri laikai.

Tačiau "geri laikai" negalite-
tis amžinai. Nuo 1945 metų iki
dabar JAV -- didžiausia galybė
pasaulyje -- smarkiai nusmuko.
Ir jei tas procesas nesustabdomai
eis toliau, tą ant savo kailio
už kiek laiko pajus kiekvienas
JAV gyventojas. Pasaulyje vi-
sados atsiranda dinamiškų jėgų,
kurios nori dominuoti. Kova yra
įgimtas žmogaus palydovas. Nu-
stoti kovoti jis gali tik numiręs
-- tai žinojo jau ir Platonas.

Amerikiečių viešosios nuomo-
nės formuotojai, kurie toleruo-
ja kovą vidaus politikos gyveni-
me, jos vengia užsienio politikoje
ir tuo pačiu patys savo valstybei
kasa duobę. Žinia, kova su už-
sieniu yra susijusi su atominių
ginklų panaudojimo galimybe,
apie kurią bailsu ir pagalvoti.

Tačiau dar visai neseniai tie
ginklai buvo vienintelė priemonė,
kuri sustabdė sovietų įsiviešpa-

tavimą visoje Europoje. Kai gene-
rolas Eisenhoweris buvo iš-
rinktas prezidentu, jis įsakė per-
žiūrėti NATO planus ir tada buvo
sutarta, kad NATO pavartos savo
atominių ginklų persvarą net tuo
atveju, jei sovietai paskelbtų, kad
jie tokių ginklų nenaudos. Tačiau
JAV savo turimos persvaros ne-
panaudojo ateičiai užtikrinti, o
kai sovietai įsigijo raketas ir pa-
didino savo atominių bombų ar-
senalą, Amerikoje atsirado nuo-
taikų, kad "better red as dead".

Kodėl iki to prieita? Todėl, kad
trūko kovingos nuotaikos savo ide-
alams praversti. Tos nuotaikos
neturint, nebuvo jokios prasmės
išardyti pasaulyje susidariusią
jėgų lygsvarą. Nebuvo jokios
prasmės dalinti Vokietiją, pa-
vergti Japoniją. Tai tačiau buvo
padaryta ir dabar to nebeatitai-
syti. Reikia tik skaitytis su fak-
tu, kad JAV akis į akį susitiko su
komunistiniu pasauliu, tegul da-
bar ir apskilusi, tačiau vistiek
vieningai siekiančiu savo bend-
rų tikslų. Ir susitiko pačiomis
blogiausiomis aplinkybėmis --
JAV yra suparaližuotos baimės
panaudoti savo persvarą -- ato-
minių ginklų. O tai įgalina
Chruščiovą ir jo sėbrus griebtis
šantažo, vesti taip vadinamus
"išlaisvinimo karus" be jokios ri-
zikos už tai patiemis gauti įkaštį.

Ir kai Goldwateris pagaliau
metė administracijai kaltinimą,
kad ji esanti švelni komunisto
atžvilgiu -- "soft on Com-
munism", tuo pasipiktino net
Time savaitraštis. Girdi, tai pri-
mena McCarthy erą. Tačiau pre-
zidentas atsiskakė rimtai tą kalti-
nimą diskutuoti, nes jis atitinka
tiesai. Tai nereiškia, kad pats
prezidentas būtų specialiai pa-
lančius komunistams, tačiau jei ku-
va yra neišvengiamas gyvenimo
palydovas, su ja reikia sutikti
kaip su faktu, o jį dabartinė ad-
ministracija stengiasi užmiršti.

"Kodėl ne pergalė?" -- klausė
Goldwateris. Ir visai logiškai. Jo
oponentai aiškina, kad kova ka-
ro formoje yra neįmanoma, nes
būsimas karas neturės nei laimė-
tojų, nei pralaimėtojų, o tik žu-
vius. Tačiau kova vistiek tęsiasi,
nes sovietams vadinamoji "koeg-
zistencija" yra tik nauja kovos
forma, -- amerikiečiams ji yra
nusileidimas. Tą kovą galima bū-
tų jei ne laimėti tai bent sėkmin-
gai tęsti iki naujos situacijos su-
sidarymo tik tuo atveju, jei nebus
bijomasi reikalui esant pasinau-
doti ir kraštutinėm priemonėm.
Tam, kad apgynus savo aukščiau-
sius idealus. O jei kalbama tik
apie savo baimę ir ji demonstruo-
jama kiekviena proga, užkertamas
kelias bet kokiai laimėjimui.

Goldwaterio stiprybė ir slypi-
tame, kad jis nesibijo kovoti ir
ginklais, jei nebūtų kitos išeit-
ties. Ir viso pasaulio istorija
moko, kad toks pasiryžimas yra
geriausias būdas karui išvengti.
Bet tam reikalui reikia kovoti
visomis kitomis priemonėmis, o
ne remti savo priešo režimą iki

"Lietuva tol bus gyva, kol ji eis Vilniaus keliu. Vilniaus išsižadėjusi niekam ji nebus reikalinga --
nei mums, nei pasauliui, ir bus kaimynų išdraskyta ir praryta. Kiekviena, kuris išsižada Vilniaus, iš-
mesčia iš lietuvių tautos kaip numirėlį!" Prof. Mykolas Biržiška (1938).
Nuotraukoje Vilniaus katedra dabartinio okupanto paversta muziejumi.

APGINKLUOS KUBOS PABĖGĖLIUS...

* RESPUBLIKONŲ KANDIDA-
TAS į viceprezidentus W.E. Mil-
leris pareiškė, kad Goldwaterio

nėmis gerybėmis, kaip kad daro
dabartinė administracija.

O kai dėl Goldwaterio nepatyr-
imo, reikia pastebėti, kad nei Ken-
nedy nei Johnsonas jo irgi neturė-
jo. Svarbu, kad jie pasirinktų to-
kius patarėjus, kurie suprastų,
kad Sovietų Sąjunga yra kol kas
didžiausias JAV priešas, kurį rei-
kia, jei nesunaikinti, tai visomis
priemonėmis silpninti. O dėl bai-
mės, kad Goldwateris galėtų per-
greitai paspausti atominio karo
mygtuką -- tebūna ji mielojo
Nikitos Sergejevičiaus rūpesčiu.
Pasaulyje būtų tikrai ramiau, jei
jis turėtų tuo rūpintis.

administracija apginkluosianti
Kubos pabėgėlius, kad jie patys
galėtų išlaisvinti savo kraštą iš
komunistų jungo. Ta proga jis
apkaltino dabartinę administraci-
ją už užsimerkimą prieš įvykius,
vykstančius Kuboje. Ten vyksta
smarkus apsiginklavimas ir lai-
vai su jais ir kitomis prekė-
mis iš JAV uostų prikraunami
neatsižvelgiant į tai, kad tie lai-
vai priklauso valstybėms, ple-
čiančioms prekybinius santykius
su komunistine Kuba.

* KATALIKŲ BAŽNYČIOS su-
važiavimas Vatikane nutarė, kad
tam tikrais atvejais katalikai ir
ortodoksai gali priimti sakra-
mentus katalikų ar ortodoksų baž-
nyčiose. Tai didelis žingsnis pir-
myn tūkstanties metų persiskyri-
me tų dviejų tikėjimų. Tuo pačiu

pabrėžiama kiek artimos tos abi
religijos, lyginant santykius su
protestantais.

* RYTŲ VOKIETIJOS kariuo-
menė paradojo savo sektoriuje
Berlyne, kartu demonstruojant ir
sovietų gamybos raketinius gink-
lus. Traukiniai, einą iš Vok-
keitių į Berlyną, buvo iškabini-
ti R. Vokietijos vėliavomis. JAV,
Anglijos ir Prancūzijos vyriaus-
ybės ta proga įteikė protestą,
nes R. Vokietijos kariuomenės
demonstracija laužanti keturių
valstybių susitarimą dėl Berlyno
statuso.

* TIESIOGINIS TELEVIZIJOS
RYŠYS su Japonija buvo iškil-
mingai užmegstas spalio 7 d.,
JAV paleisto Syncom III sateli-
to dėka. Pertransliuoti paveiks-
lai ryškesni, nei buvo tikėtasi.
Tai didelis technikos laimėjimas
kuris turės didelę reikšmę ry-
šiams su tolimais kraštais pa-
laikyti. Prezidentas Johnsonas
ta proga pasakė kalbą, kuri buvo
girdima tuo pat metu JAV ir Ja-
ponijos televizijose. Pas, olim-
piada bus pertransliuojama to sa-
teliito dėka, tiesioginiai iš Tokio
stadiono.

* PREZIDENTAS JOHNSONAS
vienoje iš savo rinkiminių kal-
bų smarkiai užatakavo respu-
blikonų kandidatų "pavojaus už-
sipuolimus" taikos išlaikymo
metodams, išlaikytiems JAV po-
litikoje virš 30 metų. Nuo Tru-
mano laikų, jis sakė, joks pre-
zidentas nesimėnė neapgalvotos ri-
zikos, kuri galėtų iššaukti didelį
karą. Siūlymai nutraukti ryšius
su Sov. S-ga, išeiti iš JTO, pa-
naudoti atominius ginklus Viet-
name ir Rytų Europoje, jei ten
žmonės sukiltų, visa tai esą prie-
šinga JAV politikos kryptį, vi-
kdytai pokario metais.

Prez. Johnsonas sako derin-
sias atsparumą su jėga ir viso-
mis turimomis priemonėmis ro-
dysias kantrybę taikos labui.

ŠIANDIEN IR RYTOJ

"JEIGU reikės, vaikščiosime be kelnų, bet turėsime savo
bombą!" Toldais žodžiais užpraėtą savaitę Kinijos užsienio reika-
lų ministras maršalas Chen-Yi išdėstė komunistinės Kinijos poli-
tiką prancūzų laikraštininkui Jules Roy, suabejojusiam Kinijos pa-
jėgum turėti atominę bombą.

Valstybės sekretorius Dean Rusk aną dieną irgi pareiškė, kad
Kinija greit išsproginsianti savo pirmąją atominę bombą.

Tai bus svarbus įvykis. Prie atominės bombos gamybos Kinija
dirba jau nuo 1955 metų. Tada Pekine buvo sudarytas komitetas iš
200 kinų mokslininkų ir 12 sovietų ekspertų, išstudijuoti atominės
energijos pritaikymą civiliniam naudojimui, 1960 metais Kinija pa-
sigamino pirmąjį atominį reaktorių ir dabar, atrodo, jau turi
tris. Kiekvienas jų pagamina 4-6 sv. plutonijaus per metus. Ma-
noma, kad kinai dabar turi 50 sv. plutonijaus, ko užtektų 4 bom-
boms.

Prieš kinų-sovietų konfliktą, Sovietijoje prie atominės bom-
bos gamybos tobulinosi 1500 studentai. Vėliau, sovietams atšaukus
savo specialistus, kinų ieškojimai atominėje srityje susitrukdė.
Japonų žvalgyba tvirtinanti, kad kinai turėjo didelių sunkumų su už-
degtuvu, bet galutinai jiems pavykė nugalėti visas kliūtis.

Kiek laiko reikės kinams, kad jie galėtų turėti atominę smo-
giamą jėgą?

Washingtonas sako, kad reiks maždaug 5 metų "miniatur-
rizavimui" bombos, kad ją galima būtų pervežti lėktuvu ar raketa, ir
reikės dar 5 metų, kad pasigaminti raketų.

Prancūzai galvoja kitaip. Jie pastebi, kad Prancūzijai užteko
2 metų nuo pirmosios bombos išsprogdinimo ir jos "miniaturiza-
vimo", kad galėtų būti pergabenta lėktuvu. Kinų ekspertai Chien
Hsueh-sen ir Taien San-tsiang ilgus metus dirbo Amerikoje prie
raketų išradimų, tad jiems nesunku bus pritaikinti įgautas žinias
Kinijoje.

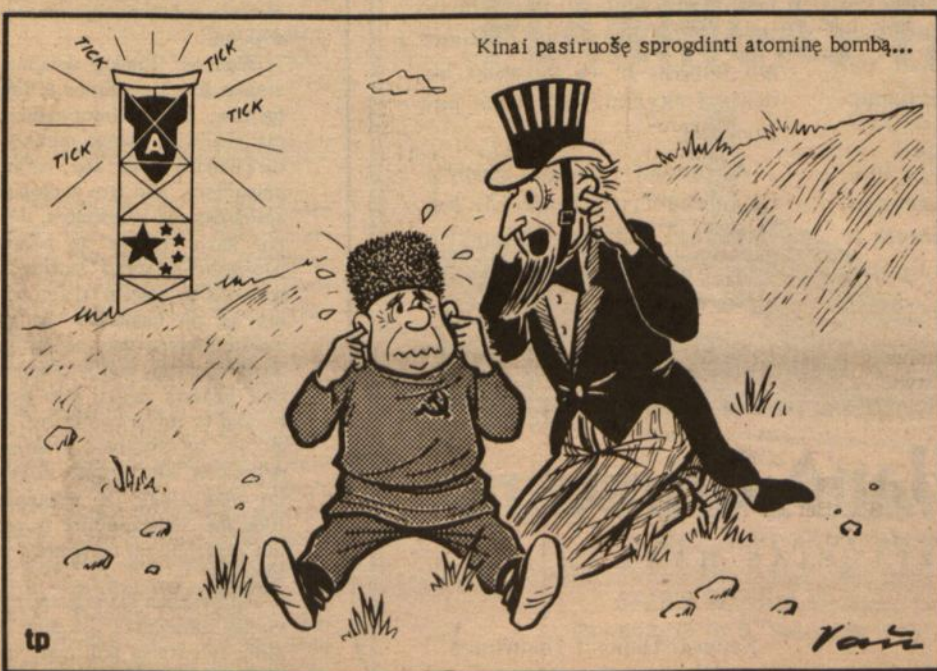
Kaip greitai Kinija turės atominius ginklus, priklausys nuo
krašto ekonominės padėties. Bet valstybė, kur veikia diktatorinis
režimas, ir yra nusprendusi viską aukoti ginklavimuisi, gali daug
greičiau pasiekti tikslą, negu tai daroma normaliose sąlygose.

Pavojaus nėra, kad artimoj ateity Kinija galėtų pasivyti Ame-
riką, kuri turi 800 tarpkontinentinių raketų, 1100 atominių bombo-
nešių. Ji negali lenktyniauti ir su Sovietija. Bet tiesioginis pa-
vojus gresia Pietų Azijai, kur daug kas galės pasikeisti.

VARŠUVOJE šiuo metu daug kur gatvėse galima matyti iš-
kabintus plakatus: "Sovietų - lenkų draugystės mėnuo".

Po vienu tokiu plakatu rastas prierašas: "O.K., bet nė vienos
valandos ilgiau!"...

(vg)

- Dar mes niekad nebuvo taip arti vienas kito!...

AR ASMUI, PRIĖMĖS KITO KRAŠTO PILIETYBĘ, NUSTOJA BŪTI POLITINIŲ PABĖGĖLIU?

Jei išeiviai, neatsisakydami savo krašto pilietybės įgyja kitos valstybės pilietybę, ar tai tenka laikyti teigiamu reiškiniu, ar dvigubą pilietybę susiduria su komplikacijomis, o gal toji dviguba pilietybė jam teikia kai kurių privilegijų? O gal politinė emigracija jau nebereikalinga?

Tai klausimai, kurie mūsų spaudoje paliečiami tik prabėgomis. Kitų kraštų emigrantai juos paliečia dažniau. Štai išeiviai lenkai savo londoniškėje spaudoje (Dziennik Polski) dvigubos pilietybės klausimą diskutavo jau keliais atvejais. Praėjusią vasarą šiuo klausimu prieita įdomių išvadų -- jos turėtų būti žinotinos ir mūsų skaitytojams.

1930 m. Haagoje pasirašyta Tarptautinė Konvencija kaip tik paliečia dvigubos pilietybės klausimą. Pagal konvenciją kiekvienas asmuo privalo būti tik vienos valstybės piliečiu ir kad tenka vengti dvigubos pilietybės atveju. Dar prieš paskutinį karą D.

VYT. ALSEIKA

Britanija suteikdavo svetimšaliui naturalizacijos teisę tik tuo atveju, jei jis pristatydavo savo gimtojo krašto įstaigų raštą, kuriuo jis netenka savo ligšiolinės pilietybės teisių. Vėliau, kai Anglijoje atsirado karo pabėgėliai, britų valdžios nusistatymas buvo pakeistas.

Kai kas teigia, kad dviguba pilietybė kartais gali privesti prie konfliktų ar komplikacijų. Čia vienas pavyzdys: 1928 m. Varšuvoje įvyko pirmas užsienio lenkų suvažiavimas. Jo rengėjai paprašė dalyvius prisiekti ištikimybę Lenkijai. Kas gi įvyko? JAV piliečiai-lenkai, savo ambasados patarimų paklausę, nesutiko prisiekti, nes tai jiems draudžiama.

Prezidento

ANTANO SMETONOS MONOGRAFIJA

ALEKSANDRO MERKELIO veikalas jau siuntinėjimas prenumeratoriams.

Šį leidinį dar galima įsigyti prisiuntus 10 dol. Povilui Ališauskui — 107-17 118th St., Richmond Hill, N. Y.; K. Pociui, 3908 Fir St., East Chicago, Indiana; ar Dirvai — 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44103.

INTERTRADE EXPRESS CORP.

BE MUITO DOVANOS I LIETUVĄ MAISTO SIUNTINIAI GERIAUSIOS RŪŠIES DIDŽIAUSIAS PASIRINKIMAS. Galime sudaryti maisto siuntinius pagal jūsų pageidavimus. PREKĖS — PINIGAI I LIETUVĄ. Kursas — 9 rubliai — \$10.00. Mokestis — iki \$30.00 — \$2.75, per \$30.00 — 10%.

REIKALAUKITE KATALOGO DOVANAI!

INTERTRADE EXPRESS CORP.

125 East 23rd Street
New York, N. Y. 10010
Telephone: YU 2-1530

Serving thousands of Lithuanians for over 10 years.
Bonded for your protection.

Kas tik turi gerą skonį
Viską perka pas Lieponį!

Lietuvių Prekybos Namai

FURNITURE CENTER, INC.

Vienintelė lietuvių prekybos įmonė Amerikoje, parduodanti importuotus ir vietos fabriko baldus; kilimus, namų įrengimus; televizijos ir Hi-Fidelity bei Stereo aparatus. Be to, parduvinėja baldus biznio įstaigoms, vasarvietėms, moteliams ir viešbučiams. Dovanai sudaromi specialistų dekoratorių planai.

FURNITURE CENTER, INC., ČIKAGOJE

6211 So. Western Ave., Marquette Parke
Tel. PROspect 8 - 5875
3207 So. Halsted St., Bridgeporte

Tel. VICTORY 2-4226

Abi krautuvės atidarytos pirmadienį, ir ketvirtadienį, nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro, kitomis dienomis nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Sekmadieniais nuo 12 val. iki 5 val. atidaryta tik Marquette Parko krautuvė.

Klauskite Mūsų kaip padvigubinti pinigus saugiau investavus

Jūs neturite imtis jokios rizikos. Jūsų pinigai auga greičiau nei galvojate, juos padėjus — saugiai — Cleveland Trust ir leidžiant jiems patiemis ugdyti jūsų pajamas. Trunka 17½ metų, kad padvigubintumėte \$1000 pagal dabartinio meto procentus.

Žinoma, yra investavimų, žadančių riebesnių ir greitesnių pelnų. Kad būti saugiu ir tikru pelnui, jūsų sutaupos reikalingos apsaugos, kurią

tik bankas kaip Cleveland Trust gali suteikti.

Sveika politika, finansinis saugumas ir inteligentiška vadovybė daugiau nei 722,000 taupytojų padarė The Cleveland Trust Company didžiausiu banku. Ir 76 patogiausiai išdėstyti skyriai, kad jums patarnauti.

Apsimoka saugiau taupyti Cleveland Trust Banke. Ir kai reikalingi pinigai, klauskite mūsų. Tai jūsų sąskaitos pinigai.

KAI REIKALINGI PINIGAI... KREIPKĖS Į

Cleveland Trust

OHIO DIDŽIAUSIAS BANKAS

Federal Deposit Insurance
Corporation narys.

Tuo metu incidentas buvo likviduotas, tačiau jis jau virto tikra pamoka.

Metams pralinkus, 1929 m. Paryžiuje buvo suvažiavę lenkų konsulai, jie svarstė dvigubos pilietybės klausimą ir priėjo tokių išvadų: 1. tenka laikyti natūraliu norą naturalizuotis, ypač jei emigrantai susiduria su uždarbio klausimu. Toliau tendencijai nereikia priešintis. 2. jaimesnius emigranto ryšius su jo tėvyne tenka skirti nuo teisinių ar dokumentinių ryšių. 3. dviguba pilietybė neatitinka nei valstybės, nei jos piliečio interesams.

Mums įdomu, kokia režiminės Lenkijos pažūra? Kaip ir prieškarinės Lenkijos vyriausybė, ir "liaudies" Lenkijos valdžia 1962 m. išleistu potvarkiu nepripažįsta dvigubos pilietybės. Jei pilietis naturalizacijos keliu įgyja kito krašto pilietybę, tai režimas jos nepripažįsta arba šiuo atveju reikalingas specialus varšuvinių įstaigų leidimas.

Pilietybės klausimą svarstė lenkų emigraciniai sluoksniai, šiuo atveju Londone veikiant Tautinės Vienybės Taryba (Rada Jednoscí Narodowej, atseit politinis išeivių veiksnys). Šių metų vasario mėn. toji londoniškė Taryba paskelbė nutarimą, kuriuo pasisakė prieš dvigubą pilietybę. Esą, "tautinį lenkų interesą sekant, reikia siekti, kad kuo didžiausia žiupus Lenkijos sienų gyvenanti lenkų dalis išlaikytų politinių pabėgėlių teisę". Taigi, lenkų politinės institucijos žmonės visą klausimą išgrynina teisinės plėtimės perkėle į moraliniai-politinę plotmę. Daugelis lenkų tokį nutarimą laiko per griežtą ar net nereikalingu. Iškeltos tokios nuomonės: emigrantui, kuriam tenka išlaikyti šeimą, kartais naujo krašto pilietybė gali žymiai padėti rungtintis su gyvenimo sunkumais, ji gali būti naudinga ne tik uždarbio atžvilgiu, bet ir socialinio prestižo požiūriu. O kaip su tuo tautiniu interesu? Čia vėl susiduriama su įvairiomis nuomonėmis.

Daugelis teigia, kad jei tarptautinėje arenoje vedama politinė kova, tai ją juk gali atlikti palyginti nedidelė politinių veiksmų grupė. O tikstantinės pabėgėlių ar emigrantų masės, kurioms itin rūpi kasdieniniai rūpesčiai, tikrumoje tesudaro -- moralinių ir finansinių atžvilgių veikėjų užnugarį. Nesą jokio reikalo, kad toji masė būtų politiniai aktiniai veiksnys. Čia svarbi tos masės patriotinė bei moralinė laikysena. Tad visai nesvarbu, ar tos masės atstovai turės pabėgėlių statusą ar bus piliečiais valstybės, kurioje jiems tenka gyventi ir dirbti.

Anksčiau minėtas nuomonės plačiau dėstęs buv. konsulas Poznanskis turi ir oponentų. Štai prof. B. Helczynskis kelia daugiau politinį momentą. Jis klausia: ar dabartiniai emigrantai laikytini "uždarbiniais ar politiniais emigrantais"? Jei jie save vis dėlto laiko politiniais emigrantais, tai jie arba visai nesukubės įsigyti svetimo krašto pilietybės arba įsigis be didelio noro-entuziazmo. Jei politiniai veikėjai turėtų pasilaikyti savo krašto pilietybės, tai čia susiduriama su paradoksu -- jei jie esą kvalifikuoti, išsilavinę žmonės, tai kodėl jiems, pasiiliekant savo krašto piliečiais, tenka nukentėti pvz. materialiniu ar prestižo atžvilgiais? Juk jiems daug lengviau pakilti socialiniu požiūriu, negu masės atstovams.

Bendros išvados daugiau pasisako prieš svetimos pilietybės įgijimą. Prof. Helczynskis teigia, kad jei asmuo nutaria naturalizuotis, tai tuo pačiu jis pripažįsta, kad jam nustojančios reikšmės tos priežastys, dėl kurių karo metais jis pasirinko pabėgėlio-benamio statusą. Juk politinis pabėgėlis tai asmuo, kuris ne tik nesutinka su jo tėvyne įsivyravusia padėtimi, bet kuris dar tiki, kad jam nepriimtina padėtis negali būti pastovi ir kad ji turės pasikeisti. Taigi, jei be svarbios priežasties priimama kito krašto pilietybė, tai toks aktas jau sudaro savo tikėjimo išsižadėjimą ir politiniu atžvilgiu tai neigiamas reiškinys.

Tai svarbus klausimas ir išeiviams lietuviams. Jei šiuo klausimu tyli mūsų politiniai veiksniai, tai turėtų pasisakyti visuomenės atstovai.

Diena iš dienos

*** B. K. NAUJOKO UZRAŠAI ***

KAI DAR MAŽAS BUVAU, nors ne ožius ir ne žilę ganiau, girdėjau "generacijų dialogą" dėl... muilo. Jis jau baigęs ir buvo aiškiai regima jaunesnės kartos pergalė. Bet kitas senosios kartos konservatorių branduolys tebeatsispaudinėjo dygliomis pašaipomis jaunimui, kuriame matė "aiškų pamišimo ženklą" -- įsikalbėjimą, kad reikia dažniau ir geresniu muilu praustis. Ypač merginomis piktinosi ištikimieji sentėvių gyvenimo būdai. Girdi, tos išsilaižo, išsipusto, išsikvėpina ir eina "kaip panienkos", lyg karvių nemelžtų ir kaulių neluobytų.

Teisybė, ir tada, kaip ir dabar, pažūrų linija negriežtai skyrė šalis pagal amžių. Buvo tėvų, skatinusių vaikus dažniau muilą vartoti, buvo ir jaunųjų tebeapvydėjusių žvirbliams, kuriems "bepiga, -- nei burna praust, nei galva šukuot".

Toks pat dialogas buvo ir dėl mokymosi. Vieni veržės skaityt-rašyt, kiti, patys jaunas dienas pratingę ar ir ne dėl savo kaltės su raide nesusipažinę, nielino prasimokiusius -- "poniškumo besivaikantčius dykduonius". Juo tamsesnis analfabetas, juo pranašesnis dėjosi prieš "knygų sukvailintus ir ištvirkintus".

Kartojasi dialogas ir dabar. Tik kitam laipsny. Dabar nebe skaitymas-rašymas, o politinių mokslų daktaro vardas kaikam keiksmazodis. Teisybė, kaip kadaį knyga analfabetui, taip dabar politinių mokslų daktarų kalbos gal ne kiekvienam įkandamos, jei jose nesiverčiama primityviais demagoginiais žūkliais. Todėl politinių mokslų daktarai, ypač jei amžiaus "dar tik" ketvirtąjį dešimtį, tiems tėra pasipiktinimo ir paniekos verti "išplautais smegenimis viščiukai".

Ta smegenų plovimo (brainwashing) sąvoka bus kažkam nepagalvojusiam staigiai į galvą šovusi ir tapusi įsileista apyvar-ton nekritiškai. Išėjo nesusipratimas. "Išplauti smegenys" esą to, kas, buvęs nekomunistas, ima komunistiškai ar prokomunistiškai kalbėti. Argi ne priešingai? Argi tokio smegenys ne prižiūkšlintos? Argi smegenų plovimo sąvokos dabartinis vartojimas nėra komunistiško mąstymo išaukštinimas ir kitokio su-niekinimas?

Smegenis arba mąstymą visiems priderėtų nuolat "plauti" ne menkliau, kaip veidą, rankas, kojas ar dantis. Kitaip -- mąstymas apkerpėja, prisirenka dievažin kokių šiukšlių. O šiukšlės vistiek šiukšlės, komunistiškos, ar kitokios.

SIUNTINIAI I LIETUVĄ

be maito, licencijos ir kitų mokesčių!

Tokius siuntinius galima pasiųsti per mus iš sandėlių esančių Sovietų Sąjungoje. Taip siunčiame automobilius, motociklus, dviračius, siuvas, mašinas, akordeonus, radijo ir televizijos aparatus, medžiagas, maistą, svaiginamus gėrimus, cigaretes ir t.t.

Taip pat be jokių kliūčių galima siųsti į Lietuvą maistą, medžiagas ir kitas prekes iš Anglijos.

Kviečiame pasinaudoti proga pasiųsti giminėms specialų labai vertingą

ŽIEMINI SIUNTINI — P-3

susidedantį iš dviejų atkarpų po 3 jardus dviems pal-tams labai šiltos angliškos ULSTER medžiagos ir vie-nos atkarpos 3½ jardų ekstra geros angliškos me-džiagos žieminiam vyriškam arba moteriškam kos-tiumui tik už

\$75.00 su Sov. maitu ir pasiuntimu.

Taip pat dar galima pasiųsti mišrų aukšto kalo-riteto maisto 22 svarų siuntinį M-13 susidedanti iš taukų, kakavos, miltų, kavos, šokolado, cukraus, ar-batos ir prieskonių tik už

\$30.00 su Sov. maitu ir pasiuntimu.

Be to dar tebesiunčiame labai didelį pasisekimą turėjusį specialų tvirtų ir gražių vilnonių angliškų medžiagų siuntinį V-3, susidedantį iš trijų atkarpų trims kostiumams po 3½ jardų, viso 10½ jardų tik už

\$55.00 su Sov. maitu ir pasiuntimu.

Reikalaukite pavyzdžių ir rašykite

BALTIC STORES LTD.

(Z. JURAS)

421, Hackney Rd., London, E. 2., England

Seniausia lietuvių bendrovė Anglijoje veikianti nuo 1938 m.

Atstovai Amerikoje:

L. Venckus, 7042 S. Talman Ave.,
Chicago, Ill. 60629. Tel. 436-0494.
GAIVA, 3570 W. Vernor,
Detroit 16, Mich.

PETKUS
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

DIRVA

THE LITHUANIAN
NATIONAL NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO, 44103
TELEPHONE: 431-6344

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.
Published every Monday, Wednesday and Friday except in case
of Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Išsina: pirma-
dieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis, Vytautas Gedgaudas ir Jonas P. Palukaitis.
Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas,
R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

PAGALBA, AR ORGANIZUOTOJI TALKA?

"Kreipiamės į Tave prašydami Tavo pagalbos", tokiu sakiniu pradeda savo laišką žurnalo Lituanus leidėjai. Jie užsimojo "sudaryti pastovų Lituanus rėmėjų tinklą iš šiam krašte universitetą baigusiu kolegų", nes -- "kurie jį gimdė ir augino sunkiomis dienomis, šiandien jau esame palikę universiteto suolus ir tvirtai stovime ant savo kojų".

Tai vis metodai, siekia sudaryti medžiaginį pagrindą žurnalui, kuris be jokių abejonių, tikrai "yra išvaręs vieną iš plačiausių vagų lietuviškosios reprezentacijos dirvoje".

Neneigiant to kreipimosi tikslingumo, naudingumo ir taiklumo, žinant, kad tokiam darbe kiekvienas pagalbos ieškojimo būdas turės duoti ir šiek tiek rezultatą, norėtusi atsiskirti į mūsų organizuotosios visuomenės ligi šiol parodytą dėmesį šiam reikšmingam mūsų studentijos darbui.

Sunku šiuo metu pasakyti, kaip ligi šiol sekėsi su Lituanus žurnalui paremti vajais. Žinoma tik tiek, kad jie būdavo pravedami, kad būdavo applančiamas kuo ne kiekvienas lietuvis, ir iš jų pavienius aukų turėjo sudaryti ne menka parama. Bet tokie vajai yra pati nedėkingiausia forma lėšoms rinkti, kada jų reikia ne vienkartiniam, bet nuolatiniam darbui paremti.

Čia ir vėl susiduriame su tokia neišgydoma liga, kur mūsų visuomenės nuolat kraunamos aukos, viena ar kita forma surenkamos lėšos ar tai į kassavaitinių parengimų išdus, ar į įvairiausių rinklavių ir nario mokesčių sąskaitas, sudaro ne mažas apyvartas. Bet -- kiekvienas ir vėl liekame su neatsakytu klausimu, kur gi tos lėšos ir kur gi tie iždai? Kiek pinigų neišleis parengimo bufete, kiek neaukosi tam ar kitam reikalėliui, jiems vistiek galo nesimato. Atrodo, kad mūsų visuomeniniai reikalai randasi amžiname deficite, kai tuo tarpu "visuomeninių" pinigų apyvarta turėtų būti ne tokia jau menka.

Tas neišbrendamas deficitas nebūtų tokia didelė bėda, jei sugebėtume išvengti įvairių tikslų - tikslėlių pulverizacijos. Per mažai rodome dėmesio mūsų visuomeninių tikslų ir reikalų gradacijai. Labai dažnu reiškiniu yra "veikla", kuri baigiasi įvairiausių sumanytų užtiksavimu, visai negalvojant apie gyvenimiškus įgyvendinimo pagrindus.

Viso to pasekoje turime bendrinių organizacijų išdus neproporcingus visuomeninių pinigų apyvartai. Todėl ir nenuostabu, kad toks vertingas darbas, kaip žurnalo Lituanus leidimas, yra paliekamas vienu leidėjų rūpesčiui ir jį negalime pakaltinti už prašymą pagalbos... O atrodytų, kad leidėjų tautos užtektų tik redagavimui, išplatintiui ir kelių suradimui į kuo plačiausias angliška skaitančiųjų mases, skleidžiant Lietuvos problemą po visą pasaulį. Finansiniai žurnalo leidimo rūpesčiai priklausytų toms bendrinėms organizacijoms, kurios kaip tik ir sudarytos tam, kad tokiems darbams atlikti būtų ir lėšų ir talkos. Talka yra -- lėšoms šaukiamasi pagalbos. Kur gi čia logika? (J.Č.)

GILIAU MIŠKAN --
DAUGIAU MEDŽIŲ

Gabus ir pastabus žurnalistas V. Rastenis (Dirvoje 67-72 nr.) parašė atsiminimus apie 1934 m. įvykius Kaune.

Greit su patikslinimais, papildymais ir net sukirtingais samprotavimais atsiliepė R. Liormanas su I. Kubiliūniene, P. Tyruolis, J. Jakštas ir P. Žižkus.

Visų pareiktas mintis vertinu ir pačius autorius gerbiu.

Šia proga, visai nesikišdamas nei į V. Rastenio nei į kitų išvedžiojimus, norėčiau stabtelėti tik ties kai kuriomis atsiminimų mintimis, kurios, mano manymu, nebuvo išryškintos ir pasiliko abejonių šešėlyje.

I. GEN. P. KUBILIŪNO PAGROBIMAS.

R. Liormanas kartu su I. Kubiliūniene parašė visas generolo pagrobimo palinkynes. V. Rastenis, nors ir nepaneigė paties pagrobimo fakto, tačiau jo žodžiuose arba tarp žodžių galima įžūrėti kai kurių abejonių, kad girdi, Kubiliūnas buvo tik tylus pabėgėlis ir bolševikams jau nebuvo priežas.

Koks bolševikams bebuvu priežas gen. inž. Aleksandras Kurkauskas? Jau 1925 m. išėjęs atšargon, senyvas žmogus, niekada nepolitikaus, buvo tylus pensininkas ir dar tylesnis pabėgėlis. 1945 m. liepos 23 d. Berly-

ne bolševikų pagrobtas ir tolimas jo likimas nežinomas.

Koks bolševikams bebuvu priežas gen. karo lakūnas Juozas Kraucevičius? 1927 m. išėjęs atšargon, senesnio amžiaus ir ligotas žmogus. 1945 m. Austrijoje pagrobtas bolševikų ir išvežtas Rusijon.

Čia pateikiu tik keletą pavarėdžių prasidedančių raide "K" kaip ir Kubiliūnas, o kiek galima būtų rasti daugiau tokių pat arba panašių atsitikimų? Taigi ir gen. Kubiliūno dingimas yra ne mįslė, o nenuginčijamas faktas, kad jis buvo pagrobtas bolševikų agentų. Kitoki aiškinimai bei išvedžiojimai prieštarautų tiesai.

II. NEIŠSPREŠTAS KLAUSIMAS DĖL TARIAMO P. KUBILIŪNO ROMANO, PARASYTO BŪNANT KALĖJIME.

Šiuo klausimu buvo daug pasisakymų. Tačiau V. Rastenio atsiminimų neaptemdo ir jų vertės nesumažina.

Kiek prisimenu, tas romanas buvo pavadintas "Po laisvės vėliava" ar "Sulaisvės vėliava", bet autorių tai atsimenu tikrai -- "P. Vargas".

Pasirodžius tam romanui, tiesa, buvo visokių kalbų ir spėliojimų, bet tie, kurie pažinome generolo būdą ir kalbos stilių -- abejojome, kad P. Vargas būtų tas pats P. Kubiliūnas.

O kas, pagaliau, žino, gal jo pergyvenimai (areštas, teismas, degradavimas ir pagaliau kalėjimas) pakeitė palaužę jo charakterį. "Tempora mutantur et nos mutamur in illis" -- sako lotynų patarlė.

B. Raila savo laiške "Parašė, ar neparašė gen. P. Kubiliūnas romaną" (Dirva 106 nr.), nors abe-

jodamas arba pats savęs klausdamas išsireiškė: "O gal ji (toji knyga-romanas) kieno kito, ne gen. P. Kubiliūno buvo parašyta". Prie šios B. Railos minties svorio ir aš norėčiau prisidėti.

Gen. Kubiliūnas šalininkų turėjo pakankamai daug. Tas ypač paaiškėjo 1941 metais įsisteigus L.N. partijai. Joje buvo susispietę įvairių profesijų žmoniai. Tai kodėl gi jų tarpe negalėjo atsirasti asmenis, siekiančio paveikti Lietuvos vyriausybės narius, kad jie sušvelnintų P. Kubiliūnui teismo paskirtą bausmę, parašę tą, kad ir menkavertį (grafomanišką kaip B. Raila sako) romaną.

Ar sėdėdamas kalėjime P. Kubiliūnas apie tai žinojo ar ne, ar buvo jo pritarimas ar ne, ar jis pasirašinėjo po dedikacijomis ar ne, -- šiandieną išaiškinti sunku.

Niekas, aš manau, P. Kubiliūno parašo tapatybės neidentifikavo.

III. ATESTACIJA LUBIANKAJE

Nė kiek neabejoju, kad ir V. Rastenis ir R. Liormanas turi galvoje totalitarinių - diktatūrinių kraštų kalėjimus, kur politiniai suimtieji jokiais įstatymais neapsaugoti ir su jais elgiama taip kaip įsako tardytojai, arba taip kaip sužvėrėjusi kalėjimo administracija nori.

Antrojo pasaulinio karo metu turėjau "laimės aplankyti" virš tuzino kalėjimų. Mačiau jų visokių: didelių ir mažų, gražių ir prastelių. Politinio suimtojo dalia visur vienoda. Didėsi kalėjimai pav. Vilniaus Lukiškės ar Berlyno Tegel turėjo ir pulkių reprezentacinių patalpų ir po žeminių "urvų" -- kurie taip pat niekuomet tušti nebūdavo. Juose tuodavo ne kriminalistai, bet politiniai suimtieji ir dažniausiai intelektualai -- eruditai.

Lubiankoje nebuvau, bet nė kiek neabejoju, kad ten buvo ir patogumų ir prabangos (tik ne visiems atvykstantiems). Ir taip pat reikla manyti, buvo "tulpų", kurioms apibūdinti tikty Ad. Mickevičiaus žodžiai: "Ten senas vanduo ir pelėsių pūsta".

Savo įspūdžius iš Lubiankos man pasakojo a.a. pulk. teisininkas S. Leonas. Pagal jo žodžius, Lubianka esanti milžiniškų pastatų grupė. Jis turėjęs gerą švarų "kambary" ir pakankamai buvęs maitinamas (košė su riebalais). Tik jo kambario vienoje sienoje buvusi įrengta jam nesuprantama keistenybė. Tai buvusi savotiškai apšviesta vitrina, kurioje laiks nuo laiko su aiškiai girdimu triukšmu nudaždėdavusi tai žmogaus kaukuolė tai kita žmogaus griaučių dalis.

Nežinau, ar šiais savo pareiškimais būsiu ką nors naudingo padaręs, ar dar daugiau painiavos įnešęs. Pilnai sutinku, kad kiekvieno parašyti atsiminimai yra daugiau ar mažiau subjektyvūs, tačiau labai gaila, kad dėl jų kyla polemika ar net asmeniškų ginčai. Tada atsiminimai pasidaro labai šakoti ir kartais šaltiniai faktai ir fakteliai nustelbia pagrindinę -- vedamąją atsiminimų eigą.

Mūsų tautos butis per paskutiniuosius dvidešimtmečius pasaulinių įvykių yra tiek sukeudėta, kad bet koks atsiminimų planuodamas pasijunti lyg einas į mišką. Ir kuo giliau, tuo naujų medžių daugiau.

Baigdamas dar noriu pridėti, kad nežūrint į kilusius "smulkaus masto ginčus", atsiminimų rašytojų darbai reikla vertinti. Jie laiduoja mūsų išblaškytos tautos istorijos tęstinumą, o tauta be istorijos, tai medis be šaknų.

R. Gintautas
St. Louis

AŠ NORĖJAU IŠAIŠKINTI...

Dirvos Nr. 110 "Diena iš dienos" B.K. Naujokas padarė klaidingą išvadą dėl mano kreipimosi į oficialias įstaigas pašto siuntinių Lietuvon adresavimo reikalu.

Man rūpėjo išaiškinti ne prirašymą "USSR" ar "Soviet Union", bet įsitikinti, kaip Lietuvos pašto įstaigų pavadinimai yra atspausdinti Pasaulio pašto įstaigų vardyne (Universal Postal Union's "Dictionnaire des Bureaux de Poste"), kadangi Clevelando centrinis paštas tokio vardyno neturi. Jie atspausdinti lietuviškai: Vilnius, Kaunas, Klaipėda ir t.t.

Naujokas klysta tvirtindamas, kad privaloma instrukcija prirašyti "USSR" ar "Soviet Union" ligi šiol dar nėra paskelbta vi-

Po A. Smetos akademijos Philadelphiaje dalis svečių apsilankusių V. ir A. Gruzdyų namuose: iš kairės: Č. Tamašauskas, P. Didelis, Al. Jonys, J. Česonis, V. Gruzdis, Tėvas J. Vaišnyas, Lietuvos atstovas Washington J. Kajeckas, E. Čekienė, Vyt. Abraitis, A. Senikas, S. Abraitienės nuotrauka

RASINĖ DISKRIMINACIJA SOVIETIJOJE

Komunistai visuomet buvo labai nagingi nurodyti į rasinę diskriminaciją kituose kraštuose, tvirtindami, kad nieko panašaus negalima rasti pas juos. Tikrumoje ir Sovietų Sąjungoje žmogus dažnai vertinamas pagal jo odos spalvą. Pasaulis apie tai sužinojo pereity metų gale, kada po Ghanos studento Asares Ado mirties paslaptingoje aplinkybėje Afrikos studentai demonstravo Maskvos Raudonoje aikštėje prie Kremliaus, reikalaudami nutraukti diskriminaciją. Plačiau šiuo klausimu rašė Look redaktorius Ernest Danbar, aplankęs Sovietų Sąjungą ir kalbėjęs su Afrikos studentais.

Dar prieš kelis metus sovietų piliečiams labai retai teko pamatyti juodosios rasės atstovus. Nors jie ir dažnai pasireiškė savo simpatijas juodukams JAV ir Afrikoje, kur ką tik kolonializmo gėdynė pradėjo artėti paibagai, tačiau niekur nebuvo paliesti jų pačių santykiai su juoda rase. 1960 m. rusai pradėjo verbuoti negrų studentus Afrikoje, siūlant jiems stipendijas ir galimybes išsimokslinti Sov. Sąjungoje. Dabar ir patys rusai susidūrė su juodosios rasės problemomis. Vienas Ghanos studentas pasakoja Look redaktoriui savo nuotykius:

"Vasarą kaštinaus saulėje Krymo paplūdimyje, kai prie manęs pristojė vienas rusas. Jis klausinėjo, iš kur aš esąs. Pasakiau, kad iš Ghanos. Tada rusas rūpestingai apžiūrėjo mano galvą ir užklausė, ar mano plaukai auga. Aišku, atsakiau, ir jis juos švelniai palietė. Vėliau pa-

aiškėjo, kad rusas turi daktaro laipsnį, bet jis savo gyvenime nebuvo matęs juodosios rasės atstovų.

Nors rusai išsėvė į erdvę daugelį spūtnių, civilizacijoje stovi gerokai žemiau moderniosios Afrikos. Sovietų piliečiai su dideliu nusistebėjimu konstatavo, kad negrų studentai apsirėngę geriau už rusus, nors jie atvykę iš valstybių, kurios ką tik nusikratė kolonialinį jungą. Užtat Maskvoje greit pasklido gandai, kad prie didžiosios valstybinės universalinės krautuvės GUM įsitelgus specialus skyrius, kur juodieji galį apsipirkti pigiau, negu rusai.

Be abejo, afrikiečiams buvo sunku priprasti prie klimato ir nepaprasto maisto. Tačiau labiausiai juos nustebino tai, kad sovietų piliečių gyvenimas taip smulkiai reglamentuotas. Vienas Nigerijos studentas pasakojo: "Jei aš savo šalyje norėjau nuvažiuoti į kitą miestą, sėdau į traukinį arba mašiną ir reikalas buvo atliktas. Tačiau čia visai kas kita. Atostogų metu nuvažiuavau į Estiją ir buvau

be galo nustebintas, kad tenyktės įstaigos apie mane jau žinojo viską -- kas aš esu, kiek ilgai pasiliksiu, kur eisiu."

Šiuo metu Sov. Sąjungoje yra apie 4000 Afrikos studentų, kurių maždaug 560 studijuoja Maskvoje, Lumbumbos universitete. Dauguma juodųjų studentų, atvykstant į sovietus, gauna 300 rublių žieminiam rūbams, 90 rublių stipendijos mėnesiui, tuo tarpu, kai rusai turi pasitenkinti 30 rublių. Jau tai vien sukelia tam tikrą pavydą. Padėtis pasidarė dar rimtesnė, kai juodieji studentai pradėjo santykiuoti su rusėmis. Sovietų pilietės nustebino pamačiusios, kad juodieji daug mandagesni už savuosius.

Rusų ir juodųjų studentų santykiai pasidarė labai įtempti ir dažnai nuėjo net iki muštinių. "Nors rusai sako, kad jų valstybėje nėra jokios diskriminacijos," su kartėliu prisitarė vienas Ugandos studentas, "tačiau jeigu reikals neužima iki milijonų, teisus visuomet liks rusas."

Eug. Pš.

SIUNTINIUS Į LIETUVĄ, TAIP PAT IR MAISTĄ
SIUNČIA

licenzijuota lietuvių įmonė, registruota
U. S. Department of Justice

**COSMOS PARCELS EXPRESS
CORP.**

Marquette Gift Parcels Service

3212 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Tel. CA 5-1864

2439 West 69 St. ir 2608 West 69 St.

Chicago, Ill. 60629. Tel. WA 5-2737

DIDELIS PASIRINKIMAS medžiagų ir visų kitų
Lietuvoje pageidaujimų prekių PAPIGINTOMIS
KAINOMIS.

Akordeonai, siuovamas mašinos, skalbimo mašinos,
automobiliai, pianinai, motociklai iš Europos ir Sov.
Sąjungos sandėlių.

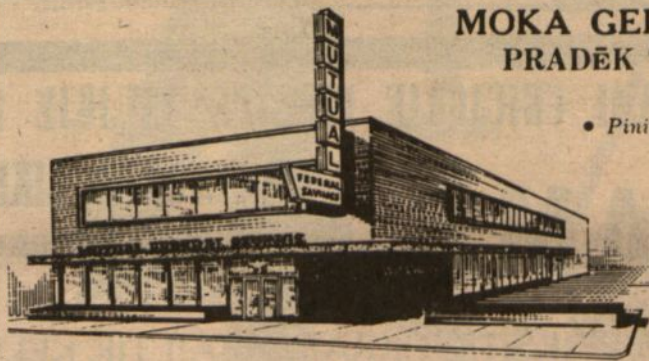
Vedėjai E. & V. Žukauskai

PLANINGAS TAUPYMAS

**MOKA GERUS DIVIDENDUS!
PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN!**

• Pinigų taupymui nereikia važinėti.
juos galite atsiųsti paštu, nes
mes apmokam visas pašto
persiuntimo išlaidas.

• Dabartinis dividendas 4 1/2% išmokamas du kart per metus.

MUTUAL Federal SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 WEST CERMAK ROAD ■ CHICAGO ■ VI 7-7747

OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4;
Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

JOHN J. KAZANAUSKAS, President

AKIMIRKOS

Sapnas apie Salomėją (1)

BRONYS RAILA

Pasiskaitęs "Drauge" M. Krupavičiaus piešinius apie Salomėją Nėrį, jos persivertimo laikus ir vėlesnius žygius, kaip aną kartą minėjau, aš supratau ir įstikinau, kad sapnuoju. Ir kaip keista: pasirodo, jog jau anais laikais kažką panašaus-nepanašaus buvau sapnavęs. Giliau pakrapščius atmintį, dabar man vėl ryškiau iškilo visas sapnas ir, kaip žadėjau, keliomis akimirkomis mėginsiu atpiešti vieną kitą anos "misterijos" užkampį.

Ir susitarkime džentelmeniškai: Krupavičius parašė istoriškai tikrą ir teisingą Salomėjos istoriją, kaip jo patyrusiam amžiu ir luomui dera, o aš tik kažin kados, daugiau negu prieš trisdešimt metų, susapnuotą sapną.

Tokią kaip ir "Žigono ir Lietuvio" pasaką...

Senai, senai, 1930-31 metų savaitėje, miestelyje, vardu Kaunas, keletas mūsų jaunų vaikų (20-24 metų amžiaus) rašėme ir leidome "rašytojų aktyvistų kolektyvo literatūros gazetą". Iš tikrųjų, tai buvo didesnio formato nestoras žurnalukas, kurį buvome pakrikštiję "Trečiu Frontu", - vardu, kuris nuostabaus likimo malone ligi šiol vis nepradingo iš mūsų vartosenos, net dabar Amerikoje! ir kuris vis dažniau pavartojamas ir didžiosios tarptautinės politikos susigrupavimų apibūdinimui.

Tuo metu jau buvome prirašę ir išleidę keturius "gazietos" nu-

merius, ir su neblogu pasisekimu, Spausdindavom 1000-1500 egzempliorių, ir beveik visus išparduodavom. Prisimenant, kad net dabar didžiulėje Amerikoje kai kurie avangardistiniai amerikiečių literatūros žurnaliukai būna patenkinti išplatinę 500 egzempliorių kūrybos, mūsų tiražas pusrėčio milijono gyventojų krašte ne tik rodė aukštą šalies kultūrinį išsivystimą, bet galėjo būti laikomas beveik triumfu.

Priešų būta. Joks triumfas neįmanomas be priešių. Aišku, valdančiosios tautininkų grupės spauda mums nerodė jokio draugiškumo, bet per daug ir neaiškiai, ignoravo ar nesidomėjo. Daug rūšiai mus puolė inžinierium save pasivadinęs įvairių kultūros žurnalių redaktorius - leidėjas, mažų talentų rašytojas K. Puida (kad esame bolševikai) ir įdomios atminties genialus magas J.A. Herbačiauskas (kad esame berniški chamai). Šiurkščiausiai ir nemoraliausiai tačiau kartą mums drožė Krupavičiaus partijos katalikų dienraštis, mus išvadindamas ne tik bolševikais, bet ir tą visą pražūtingą darbą atliekančiais už sovietinius rublius (tokį straipsnį ten buvo parašęs ne už ilgo pasimiręs jų poetas P. Karūža). G. politinė, pasaulėžiūrinė ir moralinė prasme atkakliausiai ir nepailestamai mus kone kiekviename numeryje puldavo Maskvoje leidžiamas Lietuvos komunistų partijos žurnalas "Priekalas", kuris visą laiką savo įprastu stiliumi mus vadino tik buržuaziniams miesčioniukais, socialfašistais, pseudorevoliucionieriais, provokatoriais ir žvalgybininkais.

Tada mūsų padėtis nebuvo lengva, nei šalti, nei labai aiški. Kartais patys tarp tiekos prieštaravimų suabejodavom, kas gi mes iš tikrųjų esam.

Būta ir draugų, kuriems mes buvome dėkingi, nors už nugaros šaipymės iš jų naivumo. Mus pasiekdavo simpatijos žodžiai ir linkėjimai kartais iš labai aukštų asmenybių mokslo ar meno pasaulyje. Šiaip jau mus puikiai palaikė beveik visa "kairioji spauda": įvairūs liberalai, liaudininkai, socialdemokratai, eserai ir kitokie. Pasitaikydavo kai kada priešiškų, bet vis mus švelniai pateisinančių jaunų, nesubrendimų, klaidžiojimų. Tačiau tos spaudos lapai visada būdavo atviri ir šalininkų paneigimams ir mūsų pačių parašytai reklamai. Pastarajame biznyje mes greit buvome pramokę beveik meistrystės. Ir jau tada įsitikinom, kad nieko nėra lengvesnio, kaip pažangumo idėjomis klaidinti ir už nosies vedžioti plačių pažūrų kilniamincius liberalus...

Kas mes buvome ir kodėl taip žurnalą pavadinom?

Kas liečia pasaulėžiūrą, mes jautėmės daugiau ar mažiau laisvamaniai ir kairieji. Kai kurie šiaip jau liberalai, idėjiniai socialistai, o kai kurie jau "marksistai". Bet mūsų tarpe tada nebuvo nė vieno "masoniuko", nė vieno tikro masono, ir nė vieno komunisto (prie jų bene arčiau stovėjo ideologiškai vėliau atsiradęs V. Drazdauskas ir buvęs komjaunolis renegatas K. Korsakas). Nė vienas nepriklausė jokiai politinei partijai - nei iš

tikrųjų, nei formaliai. Nė vienos kapelkos dar nebuvo nei prašę, nei gavę iš sovietų. Jei kas būtų siūlęs, gal būtų ir ėmę, nes mums visada buvo gana nelengva suvesti žurnalo leidimo galus su galais. Tačiau kaip anųsinys tau rublį, kada mus laikė ir vadino tik "provokatoriais"!

Atskirą žurnalą buvome sutarę leisti ne vien ideologiniais, bet ypač literatūriniais sumetimais. Ir tokį vardą jam parinkom visai ne dėl to, kad būtume norėję eiti su "trečiuoju internacionalu" (taip tada save vadino komunistinių partijų internacionalas) kaip vėliau ne vienas pradėjo patogiai aiškinti. Nors dabar žiūrint, tai buvo kvaila ir be jokio senso, - bet taip pasivadinom, nes manėm esą ar bent norėjom greit būti "trečiaja generacija" mūsų literatūroje (nelyginant, kaip J. Girnys po 30 metų vėl buvo suradęs dar kitą "trečiąją generaciją" su "žemininkais" ir "lanikininkais"...). Mes tada manėm, ir bent aš, kitų draugų pritariau, pirmojo numerio manifeste aiškinau, kad pirmąjį "frontą", arba "generaciją" sudaro pomaironai simbolistai ir dekadentai, "antrąją" - sumiesčionėję ir subankrutavę keturvėjininkai, gi "trečiąją" - trupučiuką jaunesni, vos tik pasiekę pilietinio amžiaus, bet literatūriškai dar neneprisiskleidę grafomanai, tačiau labai ryžtingi, labai pažangūs ir moderniški lietuviški bernai. Vadinas, mes...

Teorija fantastiška, bet ji netrukus pradėjo vartyti kalnus. Tai nebuvo didžiai sunku krašte, kuris, kaip žinoma, neturi labai aukštų kalnų.

Tą žiemą per Kalėdų atostogas ar gal truputį vėliau į Kauną pasikieminėti atvyko Salomėja Nėris. Iš gilios provincijos, iš Lazdijų, kur ji tuo metu buvo katalikškos gimnazijos mokytoja. Kaune ji pirmiausia susitiko savo pažįstamą Antaną Venclovą, tada "Trečio Fronto" technikinį redaktorių-leidėją ir redakcinės kolegijos pirmininką. Kitą dieną ji irgi daugiau ar mažiau lyg atsitiktinai susitiko mane, taip pat kepurinį pažįstamą nuo 1927 metų, tos pačios "redakcinės kolegijos" narį. Kitų mūsų kolektyvo "aktyvistų" ji tada dar nė vieno asmeniškai nepažinojo.

Trumpai pasikalbėjo, pajaukavom, ir ji davė suprasti, kad norėtų dar kartą susitikti su mum abiem. Pavyzdžiui, Konrado kavinėje, tuomet populiariausiame Kauno plepalų klube, kur mėgdavo praleisti ištisas valandas darbo neturinčios poniusenos, žydų pirklių žmonos, mūsų spauda, literatūra ir visi menai.

Su Venclova tada gyvenome toje pačioje Prūsų gatvėje, vos kelios dešimtys žingsnių namas nuo namo. Tad tuoj susitikę, suderinom įspūdžius, aiškiai jausdami, kad per sekantį rendez-vous turėtum bus kas nors ypatingesnio. Joks ateitininkų, gerų katalikų ar dar simbolistinės estetikos poetų ligšiol mums specialių pasimatymų dar niekad nebuvo skyręs. Kur tau, - mes jų akyse buvome parijai, bedieviai, komunistai, raupsuotieji, chuliganai, purvinom kojom bernai... Na, neišigiu, idant man liežuvis nenu-džiūtų, - ir mes į juos žiūrėjom atitinkamai, ne su odekolo no purkštuvėliu.

O dabar su mumis ieško susitikti, pasikalbėti, gražiai šypso-si, maloniai juokauja švelni, glė-mutė mergytė, lyriškiausia ir pati iškiliausia ateitininkų poetė. Kažkas nenormalu!

Neapsirikome. Pasimatymas tą vakarą su Salomėja buvo ypatingas ir nenormalus.

JAUNŲJŲ DAILININKŲ PARODA

CHICAGOS JAUNŲJŲ DAILININKŲ BŪRELIS SPALIO 10-18 D. RENGIA MENO PARODĄ ČIURLIONIO GALERIJOJE. JAUNIMO CENTRE. DALYVAUS TRYLIKA DAILININKŲ SU 70 KŪRINIŲ.

VIDA KRIŠTOLAITYTĖ Moteris su raudona suknele (aliejus)

ALGIS TRINKŪNAS

Prie uždangos (aliejus)

ALGIS J. MIKELEVIČIUS

Dienos sapnas (medžio raižinys)

Artesian-Restaurant- AND LOUNGE

2432 WEST 63rd STREET

Jau yra pilnai įrengtas ir veikia,
turi virš 300 sėdimų vietų.

Čia galite netik gerai ir nebrangiai pavalgyti, bet atšvęsti krikštynas, vedybas, sukaktuves ir kitokias Jūsų šeimynines ar visuomenines progas.

Elektriniai vėsinamas. Atvykit į mūsų restoraną-lounge, kur valgių pasirinkimas įvairus, nebrangios kainos ir taip pat didžiausias pasirinkimas vietos ir užsienio gėrimų. Parap. draugijos, klubai ir vienuolynų rėmėjų draugijos susirinkimams ir posėdžiams barkotų patalpomis naudojasi nemokamai. Telpa virš 300 asmenų. Kad būtumėt užtikrinti dėl vietos, patelefonuokite 436-4622. Atdaras nuo 6 v. ryto iki 1 val. nakties.

Tinkami rūbai duoda gerą savijautą

DĖMESIO

Pas mus Jūs rasite vyrų pasaulį! — Mes aprensime Jus nuo galvos iki kojų. Puikiausias pasirinkimas geriausių gaminių vyrų aprangai.

BOTANY „500“ kostiumai ir paltai,
MANHATTAN marškiniai,
LEE ir DISNEY skrybėlės.
Krautuvėje Jūs laukiami
kasdien,
o sekmadieniais
nuo 10 iki 4 val.

H. Seigan

VYRIŠKŲ RŪBŲ IR BATŲ KRAUTUVĖ

4630-32 S. Ashland Ave., Chicago 9, Ill. Telef. YA 7-1272

Čia gausite geras prekes pigesne kaina ir ilgesniam išsimokėjimui be nuosimčių!
Mandagus patarnavimas lietuvių kalboje.

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNIOJE

PARAMA-

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

1. Imp. 5-Star FRENCH COGNAC	5th	5.75
2. HENRY McKENNA Kentucky Bourbon..	5th	4.98
3. GLENMORE VODKA	5th	2.98
4. Imp. French NAPOLEON Brandy.....	5th	3.35

5. COINTREAU Liqueur and Brandy	5th	4.75
6. LIEBFRAUMILCH Imp. German Wine ..	5th	.98
7. BORDEAUX Imp. French Wine	5th	.98

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

"GRAŽIAUSIOS MANO JAUNYSTĖS SAVAITĖS" (2)

Darbo Talkai Lietuvoje prieš 25-rius metus prisiminti

VADOVYBĖ, TALKININKAI IR
DARBO DIENA

Apie pridėtinę darbo talkos stovyklą. Raudonės pilyje nepavyko surasti daugiau tikslesnių duomenų, jos darbo smulkmenas paliksime jos dalyviams atskleisti, tuo tarpu pasistengsime plačiau supažindinti su pagrindine -- Šventosios darbo talkos stovykla.

Šios stovyklos vadovybę Vidaus reikalų ministerija sudarė tokios

ALEKSAS LAIKŪNAS

Kad tėviškė mūsų nepultų vargan. Tad stokim į darbą visa Lietuva. Tebūna mūsų šūkis: Darbo Talka".

Ateinančių ir kitų metų stovyklos, be abejo, būtų sukurios visais atžvilgiais tobulesnė Darbo Talkos himnų, tačiau nuotaikingoji ir populiarioji sto-

kingas. Iš dalies tai veikė idealistiškas stovyklos užmojis, iš dalies stovyklos vadovybės faktai ir apdairumas, bet gal svarbiausia pačių talkininkų sąmoningumas. Ši pastaroji aplinkybė ypač pabrėžtina. Fizinio darbo savo gyvenime beveik iš viso nedirbę, talkininkai sugebėjo darbą atlikti be jokių nelaimingų atvejų ar susižeidimų, išsilaikyti reikalaujamos drausmės ribose be jokių žymesnių prasižengimų ar nesusipratimų. Dar daugiau. Pagal pirmosios pamainos pradėtą ir vėliau nenutrūkusią tradiciją, kiekviena pamainos programa būdavo baigiama antrojo šeštadienio vakare per radiją transliuojamą laužų, kuriu nuolatiniu pranešėju būdavo patrauklusis Kazys Inčičius. Jam padėdavo Valstybės Teatro aktoriai Antanas Mackevičius ir Stasys Čaikauskas.

Toji transliuojamų laužų programa susidarydavo įdomi ir aukšto meninio lygio, nes stovyklautojų tarpe būdavo visokeriopų talentų. Pakaks paminėti, jog talkininkais yra dirbę muz. Stasys Gailevičius, rež. Dautartas, akt. Jokna, Žurn, Simas Miglinas, V. Rastenis ir J. P. Palukaitis, solistas Antanas Šabanias, Aleksandras Griauzdė, inž. V. Meiliūnas, Aug. Kuolas ir kt. Joje pirmuosius viešojo pasirodymo žingsnius yra pradėję visa eilė tuometinių aukšt. klasių gimnazistų, studentų, mokytojų ir kitų valstybinių įstaigų tarnautojų, kurie sudarė talkininkų daugumą.

Transliuojamų laužų programa stovyklavietėn susirinkdavo ne tik plačios apylinkės gyventojai, bet ir būriai svečių iš Palangos, kur tuo metu būdavo pats tirščiausias vasaravimo sezonas, bei ekskursijos iš tolimesnių Lietuvos vietų. Ekskursantų bei pavienių svečių, neretai ir aukštųjų užsienio diplomatų, netrūkdavo ir dienomis per visą stovyklos veikimo laiką. Svečių priiminėjimas, stovyklos apdovojimas ir visoks informavimas pamažu tapo vienu iš pagrindinių stovyklos adjutanto V. Ramanausko darbų, be jo tiesioginių pareigų. Neretai svečiai atveždavo ir dovanų, kuriomis stovyklos virėjas Petryla galėdavo pagerinti talkininkų maisto davinį. Tačiau, be visų kitų, stovyklos vadovybei maloniausias svečias būdavo tuometinis Kretingos apskrities viršininkas Vaišnys, kurio rūpestinga globa daug prisidėjo prie stovyklos pasisekimo ir kurio sąnūs buvo vienas pavyzdgingiausių talkos stovyklautojų -- talkininkų.

Pirmosios darbo talkos stovyklos pasisekimas buvo gražus paskatinimas. Ji ne tik įrodė dr. Prano Barzdžiaus idėjos gyveniškumą, jįsai davė progos jaunatviškam mūsų atžalyno idealizmui pasireikšti konkrečiu darbu savo gimtojo krašto naudai. Tuo pagrindu aukštieji vidaus reikalų ministerijos pareigūnai buvo pradėję kitų metų vasarai planuoti net penketą panašių, tik platesnio masto darbo talkos sto-

vyklų įvairiose kitose Lietuvos vietose. Deja, tie planai pasiliko tik planais, nes jų įgyvendinimą sutrukdė sovietinių rusų agresija, užgniaužusi Lietuvos nepriklausomybės gyvenimą ir tuo pačiu visus, nors ir gražiausius planus jos klestėjimui ateiti.

PIRMOJI, BET NEPASKUTINĖ

Vokiškoji agresija pagimdė lietuviškos darbo talkos idėją, jos padarytoms žaizdoms gydyti. Dabartinė bolševikų agresija lietuvių gyvenimui daro dar didesnes ir gilesnes žaizdas. Joms

užlyginti reikės platesnio masto darbo talkos. Ateis laikai, kada dail. J. Aleksandravičiaus sukurta DT ženklėlis pagarbiai puoš tūkstančius lietuvių jaunuolių, kurie savo darbą tikrai savanoriškai aukos savo gimtajam kraštui ir kurie kartos I-sios darbo talkos dalyvio Antano Bagdžiūno (dabar gyv. Brooklyne, N. Y.) žodžius: "Darbo Talkos prisiminimai ilgai liks mano širdyje kartu su padėka jos organizatoriams už gražiausias keturias mano jaunystės savaites."

SKAITYK IR PLATINK DIRVĄ

NEW YORK

• L.S.T. Korp! Neo-Lithuania metinė šventė įvyksta lapkričio 7 d. Travelers Hotel, 9400 Ditmar Blvd., prie La Guardia aerodromo. Programa pradedama iškilminga sueiga 6 val. vak. Pompei Room. Vaisės ir šokiai, 8 v. v. Terrace Ball Room. Kvietimai gaunami pas korporantus ir Valdyboje, užsakant telefonu: MI 2-0656.

Prie projektuojamo Šventoji - Darbėnai geležinkelio.

sudėties: 1). stovyklos viršininkas -- Kazys Žemeckas (dabar profesorius Wisconsin universitete); 2) jo pavaduotojas -- stovyklos adjutantas -- stud. Vl. Ramanauskas (dabar medicinos daktaras Clevelande); 3) sanitarijos viršininkas -- dr. Feliksas Čuvinskas (likęs Lietuvoje); 4) ūkio viršininkas -- Petras Glemža (adv., miręs Chicagoje); 5) jo pavaduotojas -- šių eilučių autorius.

Stovyklos darbas tęsėsi 6 savaites. Talkininkai (kiekvienoje pamainoje jų buvo po 200 asm.) dirbo po 2 savaites. Tuo būdu per tris pamainas stovyklą perėjo apie 600 žmonių, neskaityt keletas geležinkeliečių dešimtininkų, kurie, poros susisiekimo ministerijos inžinierių (inž. Žemaičio, antrojo pavardės nepaisimenu) vadovaujami, buvo technikiniais vadovais per visas tris pamainas.

Stovykla tvarkėsi karinės drausmės pagrindais. Pamainos talkininkai buvo suskirstyti į tris būrius, vadovaujamus būrininkų. Kasdien būdavo dirbama po 8 val., visa kita -- poilsis ir laisvalaikis, kuris būdavo sunaudojamas tai maudymuisi, netoliese Baltijos jūroje, tai taiklaus šaudymo pratyboms, tai stovyklos rajono papuošimui (stovyklautojai gyveno palapinėse) tai grupinėms ekskursijoms į netoliese esančią Palangą, tai laužų programai.

Darbo Talkos stovykla savo tvarka, sąmoninga drausme ir pakilia jaunatviška nuotaika teigiamai bei skatinančiai veikė ne tik plačiam apylinkėi, bet iš dalies ir visam Lietuvos gyvenimui. Čia daug nuopelnų tenka pagarsėjusiam darbo talkininkų vokaliniam kvintetui, kurį sudarė: Dautartas, Šabanias, Griauzdė, Bagdžiūnas ir Moleris. Kvintetas ne kartą viešai dainavo gausiems vasarotojams Palangos parke ir giedojo iškilmingose pamaldose Palangos bažnyčioje, o stovyklą baigus -- Kaune jis buvo nufilmuotas garsiniam Lietuvos kronikos filmui.

Pamažu kūrėsi ir formavosi darbo talkininkų tradicijos. Greitomis buvo sukurta Darbo Talkos himnas, ne tiek jau tobulas savo forma, kiek nuoširdus savo dvasia. Vienas jo posmų skambėjo:

"Sustoję į gretas, mes žengiame darban,

vyklos daina: "Į darbą žemaičiai, į darbą aukštaitiai, prie valgio visa stovykla" vargu kada būtų radusi gražesnę ir tinkamesnę pakaitalą.

Stovyklos uždavinys buvo atlikti geležinkelio tiesimui reikalingus žemės sukasimo bei išlyginimo darbus, už kurių atlikimą talkininkai jokio atlyginimo negavo, išskyrus tai, kad jie stovykloje buvo dovanai maitinami bei taip pat į stovyklą suvežti ir grąžinti į savo gyvenamąsias vietas. Dirbama būdavo savanoriškai, be jokių nustatytų išdirbimo normų. Nežinint tai, trečiajai pamainai išsiskirčius, darbams vadovavę susisiekimo ministerijos inžinieriai apskaičiavo, kad talkininkai savo darbą ir kiekybiškai ir kokybiškai atliko gerai. Tada įgalino susisiekti ministeriją labai lengvai baigti geležinkelio tiesimo darbą.

Darbo Talkos stovykla buvo pirmasis tos rūšies bandymas Lietuvoje. Tollmesnis jo kartojimas parėjo nuo įspūdžio, kurį susidarys pirmieji talkininkai. Tasai įspūdis buvo geras ir įta-

Schaefer yra alus, kurį privalote turėti, jei turite daugiau, nei vieną.

Kai esate ištroškęs, pirmas šaltas alus -- bet kuris šaltas alus -- ragaujamas su pasigėrėjimu.

Bet vėliau, su antru stiklu, ir trečiu, kažko pasigendate. Kaž kaip jaučiasi nusivadėjimas.

Bet Schaefer yra skirtingas. Malonumas geriant Schaefer niekad nepranyksta po stiklo ar dviejų.

Net troškuli nuraminus, Schaefer vistiek lieka šviesus ir stiprus. Tai yra kokybė, išskirianti Schaefer nuo kito gero alaus. Žmonės kalba, kad stiprus, šal-

tas, auksu šviečias Schaefer suteikia tą patį pasitenkinimą šaltą stiklą po stiklo ragaujant. Jie ištikrųjų turi pirmojo alaus malonumą, jis liks ragaujant visą turimą alų.

Taigi, kodėl neišbandyt Schaefer?

Sekantį kartą, kai eisit apsipirkti, pasiimkite šėsių bankų dėžutę ar dvi.

Išitinkite patys, kodėl Schaefer vadinasi alumi, kurį privalai turėti, jei turi daugiau, kai vieną.

Schaefer Breweries, New York and Albany, N. Y., Baltimore, Md.

ST. CLAIR SAVINGS

4 1/4%

ALL SAVINGS DEPOSITED THROUGH

October 15th EARN

from October 1st

(current rate)

4 LOCATIONS:

813 EAST 185th STREET

6235 ST. CLAIR AVENUE

26000 LAKE SHORE BOULEVARD

25000 EUCLID AVENUE

DETROITO LIETUVIŲ ŽINIOS

J. Paukštienės paveikslas "Chicago tenant" drauge su kitais jos kūriniiais bus išstatytas Detroite vykstančioje parodoje nuo spalio 11 iki 18 d.

VASARIO 16 GIMNAZIJAI
PAREMTI VAKARAS

Detroito Lietuvių Kultūros klubas kas met rengia pobūvius gimnazijai paremti. Spalio 3 d. Liet. Namuose J. Baublys padarė pranešimą apie gimnazijos būklę. Karštai plovama P. Vedeika, gerojai perkopusiam \$10,000 ribą ir toliau nenuleidžiančiam rankų gimnaziją šelpiant.

2-ųjų veiksmų komediją "Vargšas Tadas" režisavo ir pati vaidino lietuviško scenos meno jaunutė pažiba Rasa Liškauskaitė. Tai bene bus pakaitalas mūsų scenos darbuotojos, Zuzanos Arlauskaitės - Mikšienės, kurią Detroito Lietuvių klubas apdovanoja Broniaus Kvickio knyga: "Mūsų Lietuva", jai švenčiant 75 metus amžiaus ir 57 scenos darbuotės sukaktį.

"Vargšą Tada" vaidino: Rasa Liškauskaitė, Rimas Sukauskas ir

Algis Gladkauskas.

Apie 100 svečių atėjo paremti gimnaziją. Pelno gauta apie \$500. Dail. Vandos Balinienės paveikslą laimėjo E. Kutkienė.

Gili padėka priklauso Liet. Namų valdybai ir jos pirm. inž. J. Gaižuičiui, kurie į gimnazijos reikalus žiūri kaip į mūsų Detroito lietuviškos mokyklos rūpesčius ir iš mūsų nuomos neima.

Dariaus - Girėno klubo pirm. J. Atkočaitis taip pat mieliai patarnauja, kad tik gimnazijai netektų vargti...

Lietuvių namų užvažda P. Žukas su ponija visą laiką visur talpinkavo, kur tik reikėjo pagalbos rankų.

Dirbom visi, sudėjom paramą, o jos vaisiais pasigerės mūsų gimnazijos mokiniai.

V. T-nas

* AUTOMOBILIO NELAIMĖJE sunkiai susižeidė jūrų skautė Korp! Gintaro narė Nijolė No-

VL Selenis įteikia 100 dol. čekį Balfio Detroito sk. valdybos vicepirmininkei R. Ražauskienei. Iš kairės stovi Balfio sk. valdybos sekr. VL Staškus, vicepirmininkė R. Ražauskienė, VL Selenis ir Balfio sk. valdybos pirm. A. Musteikis.

J. Gaižuičio nuotrauka

PELNYKITE DIVIDENDUS
KETVIRČIAIS

VISOMS TAUPYMO SĄSKAITOMS

TAIP... PAS MUS JŲS TURITE PASIRINKIMĄ ĮVARIŲ TAUPYMO SĄSKAITŲ ATITINKANČIŲ JŲSŲ REIKALAVIMAMS...

NEATIDELIOJANT ATIDARYKITE SĄSKAITĄ DABAR

DIVIDENDAI ISSIUNCIAMI PASTU KETVIRČIAIS INVESTMENT SĄSKAITOMS

"SERVING YOU SINCE 1922"

Indėliai apdrausti iki \$10,000 federalinės valdžios įstaigos.

ST. ANTHONY SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION

1447 So. 49th Court, Cicero, Illinois 60650

Juozas F. Gribauskas, sekretorius

Chicago Phone: 242-4395; Suburban Phone: 656-6330

'JONO STALO' VAKARAS
BALTIMORĖJE

Spalio 24 d. 7 val. vak. Lietuvių Svetainės didžiojoje salėje rengiamas koncertas. Jo rengėjas yra "Jono Stalas".

Koncerto programą atliks muziko Vlado Baltrušaičio suorganizuotas 30 asmenų vyrų choras iš New Yorko ir to choro nuolatinė akompaniatorė Aldona Kepalaitė. Pianistė ne tik akompanuos bet ir pati piano solo išpildys keletą kūrinių (Bet tai galės įvykti tik su sąlyga, jeigu Svetainės vadovybė tam laikui nupirks koncertavimui tinkamą pianiną, kurį jau perka apie trys metai). Koncertą praves ir savo taikliais, gyvenimiškais ir linksniais nupasakojimais pamargins akt. Vitalis Žukauskas, kuris baltimoriečiams gerai žinomas, bet vis nepažįstamas, nes kas kart vis naujas. Prieš ir po koncerto atsilankiusieji galės pasigrožėti gintaro išdirbiniais, kurie bus išdėstyti toje pačioje salėje. Turės retos progos ne tik pasigrožėti, bet patinkamą dalykėlį ir įsigyti. Ir pagaliau, po koncerto programos vykdymo, bei visi atsilankiusieji galės vaišintis įvairiais gėrimais, užkandžiais ir skanėstais.

"Jono Stalą" turi paskutinės bangos ateiviai Albina ir Jonas Jakubauskai ir patiekia lietuvių mėgiamus maisto produktus, cigaretes ir lietuviškas knygas. Tai vienintelė vieta Baltimorėje, kur gali gauti ne tik kūni, bet ir dvasial maisto ir pasigardžiavimų.

Būdinga, kad "Jono Stalo" įsteigimo mintį savininkams sukėlė ne noras vien tik pelną sau turėti, bet jo didesniąją dalį skirti lietuviškiems reikalams, kaip Jonas sako, grąžinti pirkejams lietuviams jų suneštus centus kultūrinėmis prekėmis. Ir nuo pat pirmųjų metų "Jono Stalas" kiekvieną Vasario 16 per radiją atskirai nuo nuolatinės lietuvių radijo valandėlės duoda atitinkamą programą. Be to per ištisus metus, nuolatinės radijo valandėlės palaikymui duoda skelbimus.

"Jono Stalo" vardą rasi kiekvienoje organizacijų parengimų spausdintoje programoje.

Pačią stalo steigimo mintį sukėlė toksai atsitikimas. Toje pačioje Hollins halėje ankščiau lietuvių mėgiamų maisto produktų turėjo pagyvenę vokiečiai. Ir Ja-

kubauskai tenai pirkdavo, nekalbant apie kitus lietuvius. Kai vokiečiai pastebimai iš lietuvių gerokai praturtėjo J. Jakubauskas pareikalavo atitinkamos sumos lietuviškiems reikalams. Vokiečiai duoti atsakė, Čia buvo paliesta Jono lietuviška ambicija ir gimė mintis reikalą pakeipti lietuviška linkme.

A. ir J. Jakubauskai sako, kad lietuvių chorai, šokių grupės, vaidintojų vienetai, ansambliai visi jų vadovai ir nariai atiduoda visą savo laisvalaikį pasiruošimams. Tai jeigu tų vienetų nekas nekviestų pasirodymams, lietuvis sunyktų, tuo pačiu sunyktų ir lietuviškos išlaikymas. Šitos minties vedami jie ir ėmėsi rizikingo žingsnio suruošti platų ir įvairių koncertų. Čia bus daina, muzika ir dailės žodis. Rizikinga yra todėl, kad organizacijų ruošiami parengimai čia duoda labai retai pelno, dažniau baigiasi nuostoliu. Tuo tarpu "Jono Stalo" ruošiamas koncertas, tiek sutraukia lankytojų, kad rengėjai jau dabar turi sukli galvas, kaip reikės sutalpinti. Svetainės didžioji salė su 450 vietų darosi per maža.

Pasirodo, kad didelis pasišventimas, energija, darbas ir gera programa sudomina visuomenę. Dar čia reikia pridėti ir rengėjų populiarumą. Taigi visi "Jono Stalo" pirkejai ir nepirkejai pasimatysime koncerte. O stalo savininkams Albina ir Jonui Jakubauskams garbė, kad pirmieji smulkūs prekybininkai savo penkečio sukaktį paminė rimtu kultūrinio lietuviško parengimu. Pavyzdys seniems ir stambiems prekybininkams.

* TAUTINĖS S-GOS SKYRIUS rugsėjo mėn. prisiminė savo garbės narį a.a. Joną Lietuvinką. Šv. Petro ir Povilo bažnyčioje buvo atliktos mišios už velionio sielą, kuriose dalyvavo skyriaus nariai su šeimomis, bičiuliai ir gerbėjai.

Iš bažnyčios visi kartu nuvyko į kapines, kur prie kapo buvo padėtas vainikas ir prisimintas velionis. Prisiminimą pradėjo ir pravedė skyriaus pirmininkas Vladas Bačanskas. Ilgesniame žodyje velionį prisiminė šeštadieninės mokyklos vedėjas poetas Aleksandras Radžius ir LB vietinės apylinkės pirmininkas Juozas Gailevičius, ir.

* "DIAGNOZĖ" Šio rudens parengimų sezoną pradėjo LB Apylinkės Valdyba, pasikvietusi iš Brooklyno vaidintojų trupę su A. Kairio "Diagnoze". Veiklą režisavo V. Žukauskas, dekoracijos M. Žukauskienės. Vaidino Tadas Alinskas, Marija Žukauskienė, Vida Gintautaitė, Stasys Vaškys, Vitalis Žukauskas, Stasys Dėdinas.

Vaidinimas sutraukė lankytojų vidutiniai. Veiklas nors ir pavadintas komedija, atseit tektų juoktis iki ašarų, bet šį kartą sukėlė ne tiek juoko, kiek skausmingų pergyvenimų.

Užbaigiamame žodyje apylinkės pirmininkas pabrėžė, kad čia buvo parodyta dabartis, nurodytas tarp tėvų ir vaikų konfliktas dėl lietuviškos. Tik Baltimorės jaunimas, veikale nužymėto amžiaus ir išsimokslinimo atsilankė gana negausiai. Matomai, bijojo pamatyti save.

M. K-a

BOSTONO
NEOLITUANŲ
VAKARAS

Bostono neolitanai spalio 3 d. vakare surengė įdomų pobūvį. Buvo atgabenta beveik pusė gėris medžių ir jais išdabinta Liet. Piličių d-jos III a salė, kad elektros šviesa per daug nespigintų akių -- ant kiekvieno gražiai padengto dekoruoto stalo degė žvakės, šokiams nuo 8 val. vak. grojo Šmito orkestras, o kai šis išsėjos -- geras patefonas pažėrė pluoštą studentiško dainų. Patys neolitanai buvo šinkoriai, patys aptarnavo vaišių skobnius ir barą. Vakaro organizacija buvo tikrai gera. Nuopelnai už tai tenka Korp! Neo-Lithuania Bostono sk. energingai pirm. Nijolė Vaičiūtė, visai jos vadovaujamai valdybai, o taip pat ir visiems padalinio nariams.

PER KĄ SIŪSTI
DOVANŲ SIUNTINIUS Į U. S. S. R.

Klauskite patys savęs šiuos klausimus, kiek tai liečia firmą, kuriai Jūs patikėsite Jūsų dovanų siuntinį:

1. Ar toji firma patikima?
2. Ar ji turi gerą reputaciją?
3. Ar turi tikslus ir patyrius tarnautojus reikalingiems dokumentams paruošti, supakuoti ir išsiųsti?
4. Ar vartoja tikrai geriausias dėzes?
5. Ar vertėsi tuo pačiu bizniu daugiau nei 20 metų?
6. Ar toji firma oficialiai autorizuota?

Jūsų atsakymas bus "Taip", jeigu Jūs savo dovanų siuntinį siųsite į bet kurį

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

716 WALNUT STREET
PHILADELPHIA, PA. 19106
WA 5-3455

Uptown Phila. skyrius
632 West Girard Ave.
Philadelphia, Pa. 19123
WALnut 5-8878

BALTIMORE
3206 Eastern Avenue
Baltimore 24, Md.
DI 2-2374

BOSTON
390 West Broadway
South Boston 27, Mass.
AN 8-8764

CHICAGO
4102 Archer Avenue
Chicago 32, Ill.
FR 6-6399

Branch
2242 W. Chicago Avenue
Chicago 22, Ill.
BE 5-7788

CLEVELAND
7023 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
UT 1-0807

DETROIT
6460 Michigan Avenue
Detroit 10, Mich.
TA 5-7560

ELIZABETH
943 Elizabeth Avenue
Elizabeth, N. J.
EL 4-7608

HAMTRAMCK
11415 Jos. Campau Avenue
Hamtramck 12, Mich.
TO 8-7940

KANSAS CITY
18 S. Bethany
Kansas City, Kansas
AT 1-1757

LOS ANGELES
3216 Sunset Blvd.
Los Angeles 26, Calif.
NO 5-9887

MIAMI
2755 Biscayne Blvd.
Miami 37, Florida
FR 9-8712

MINNEAPOLIS
217 E. Hennedine
Minneapolis 14, Minn.
FE 2-4908

MILLVILLE
19 Westwood Terrace
Millville, N. J.
825-5362

NEWARK
263 Market Street
Newark 2, N. J.
MA 3-1968

NEW YORK
48½ East 7th Street
New York 3, N. Y.
GR 3-1785

OMAHA
5524 S. 32nd Street
Omaha, Nebr.
731-8577

PITTSBURGH
346 Third Avenue
Pittsburgh 22, Pa.
GR 1-3712

ROCHESTER
683 Hudson Avenue
Rochester 21, N. Y.
BA 5-5923

SAN FRANCISCO
1236 Ninth Avenue
San Francisco 22, Calif.
LO 4-7981

TRENTON
730 Liberty Street
Trenton, N. J.
LY 9-163

Vakaro nuotaika kaito išlėto, nes, kaip mūsų seni papročiai liepia, viešnios ir svečiai rinkosi beveik su poros valandų vėlavimu. Bet apie 9 val. vak. jaunimo jau buvo šimtinė su geru kaupu. Gaila, vyresnias nepajėgė užpildyti net keturių stalių, prie kurių normaliai telpa dešimt asmenų. Tam jaunimui mes nepagalim vienokių ir kitokių priekaištų, o kai reikdja iš konkrečiai paremti, kai jų tarpe galim maloniai vakarą praleisti, tai tada lenkiam stiklinius atskirose "draugijose" ar snūduriuojam prie televizijos aparatų. Šiuo atveju ir Bostono neolitanai nedaug ką gero galėtų pasakyti savo "tetoms" ir "dėdėms".

Neolitanų vakarai Bostone visada būna spalvingi ir nuotaikingi. Tokis buvo ir spalio 3 d. Reikia pasakyti, kad mūsų jaunimas linksminosi gražiai ir kultūringai. Geras skonis matėsi ir šiame vakare. Ypačiai išskelinta vakaro programa, kurią atliko Clevelando neolitanai Rimas Gulbinas ir Algis Garlauskas. Pirmasis savaimingu stilium paskaitė gabalą iš V. Krėvės Dainavos senų žmonių padavimų, o antrasis, kartkartėmis įterpdamas sąmoningą sakinį, pakalbėjo apie liet. šeimą, jos tradicijas ir tuos pavojus, kurie jai grėsia šventimuose kraštuose. Abu svečius iš Clevelando vakaro dalyviai, ypačiai jaunimas, priėmė labai šiltai. Gulbino ir Garlauskos pasirodymas Bostone buvo maloni staigmena. Berods, tai yra stovyklinių pažinčių padarinys.

Vakaro žiburiai pradėjo gesti 12 val. naktį, kai dar taip norėjosi pabuvoti ir jaunom nuotai kom pagyventi. Bet tokie nepakeičiamai yra šeštadienį įstatymai Bostone.

BUS ŠVENTINAMAS POETO F. KIRŠOS PAMINKLAS

Spalio 31 d., 9 val. ryto, So. Bostono šv. Petro parapijos bažnyčioje bus laikomos šv. Mišios velionio poeto Fausto Kiršos intencija, o po mišių bus šventinamas jo paminklas Forest Hills

kapinėse. Poeto F. Kiršos gerbėjai ir buvę jo bičiuliai kviečiami dalyvauti mišiose, o kas gali, nuvažiuoti ir į kapines. Paminklui šventinti yra kviečiamas naujasis Pranciškonų provincijolas Tėvas Leonardas Andrius, O.F.M., Paminklo pastatymu ir dabar rengiamom apeigom rūpinasi F. Kiršos testamentu vykdytojai J. Kapočius ir St. Santvaras. Paminklo projektą paruošė arch. L. Pabedinskas, o jį kapinėse pastatė Caniff firma. Bostono lietuviai, spalio 31 d. prisiminkim a.a. poetą F. Kiršą.

SUPLANUOTAS KULTŪRINIŲ
SUBATVAKARIŲ SEZONAS

Spalio 1 d., ALT S-gos namuose, susirinko posėdžio Kultūriniam subatvakariams rengti komisija. Posėdy dalyvavo visi komisijos nariai -- pirm. inž. Ed. Cības, programų vedėjas St. Santvaras, Ant. Vilėniškis, VL Mickešas, AL Griauzdė ir L. Lendraitis. Suplanuotas 1964-65 m. kultūrinių subatvakarių sezonas. Subatvakarių programose yra pasižadėję dalyvauti visa eilė mūsų kultūros, visuomenės ir politikos veikėjų. Kiekvieno parengimo atveju jų pavardės bus skelbiamos spaudoj. Spalio 17 d., 7 val. 30 min. vak., ALT S-gos Bostono sk. namuose, vakaro programą atliks dipl. inž. Eug. Manomaitis. Pradėjusią vasarą automobilii jis pervažiojo JAV skersai ir išilgai. Pradžioje inž. Manomaitis pasakos kelionės įspūdžius, o po to ekrane parodys eilę paveiklų. Viešnios ir svečiai prašomi rinktis punktualiai -- vakaras, kaip visuomet, bus malonus ir jausus.

K.L.

ATSIUŠTA PAMINĖTI

LITUANISTIKA Pensilvanijos Universiteto Bibliotekoje, Lietuvių Profesorių Draugijos Leidybos Nr. 2, Tai sąrašas arti 3000 knygų, kurių daugumą sudaro Jurgio Šaulio bibliotekos palikimas. Prof. Draugija žada ir toliau rinkti medžiagą, kad sudarius kitose bibliotekose esamos lituanistikos sąrašus.

• Neolituų balius įvyks spalio 31 d. ištaigingoje Stardust Ballroom (2177 Lee prie Cedar) salėje. Pradžia 7:30 val. vak. Bilieto kaina \$5.50. Programoje vakarienė, bufetas ir geras šokių orkestras.

• Dail. A. Dargio ir skulpt. A. Mončio paroda, šiuo metu vykstanti Gallery International patalpose, 13218 Superior Ave. (Superior prie Euclid Ave.) uždaryta ateinančią ketvirtadienį, spalio 15 d. Paroda atidaryta nuo 2 iki 7 v. ir sekmadienį nuo 2 iki 5 v. v. Vėliau Dargio ir Mončio kūriniai bus perkelti į Chicago, kur jų parodą globos Korp! Gintaras.

• IDOMŲ ŠOKIŲ VAKARĄ spalio 16 d. (penktadienį) rengia resp. Naujųjų Piliečių komitetas su tautinių grupių vadovybėmis, remiančiomis Goldwaterio - Millerio kandidatūras. Šokių vakaras vyks Statler Hilton viešbutyje.

Vakare, šalia idomos programos, dalyvaus visa eilė kandidatų į rinkiminius postus, kaip senat, R. Taft, Jr., Fr. P. Bolton, Ol. Bolton, Rob. Krupansky ir kt.

Iėjimas nemokamai. Bus dalinamos dovanos atvykusiems tautiniuose drabužiuose. Pradžia 9 val. vak.

VARŽYBOS ŠI SEKMADIENĮ

Pereitą savaitę turėjusios įvykti Lengvosios Atletikos sezono uždarymo rungtynės buvo atidėtos ir įvyks šį sekmadienį, spalio 11 d. 2:00 val. po pietų, St. Joseph High School stadione, Lake Shore Blvd., prie E. 185 St. Šių varžybų rėmuose vyks ir tarpmokyklinės lengvosios atletikos rungtynės tarp Vysk. M. Valančiaus ir Šv. Kazimiero Lituanistinių mokyklų.

Varžybas laimėjusiai mokyklai teks pereinamoji taurė. Varžybas

Pianistė Birutė Smetonienė išpildys koncerto pirmos dalies meninę programą Lietuvių Bendruomenės rengiamoj Lietuvių Dienoj spalio 18 d., sekmadienį, 7 val. vak., Naujosios parapijos salėje -- Neff Rd, Clevelande.

ŠOKIŲ VAKARAS

STATLER-HILTON VIESBUTYJE, PENKTADIENĮ, SPALIO 16 D. NUO 9 VAL. VAK. IKI 1 VAL.

Kviečiami visi lietuviai atsilankyti. Dovanos atsilankiusiems tautiniais drabužiais. ĮEJIMAS NEMOKAMAS.

Rengia The New Citizens Committee of The Republican Party and Citizens for Goldwater — Miller, Nationalities Division.

KORP! NEO-LITHUANIA METINIS BALIUS

SPALIO 31

★ STARDUST BALLROOM (CEDAR & LEE)

Rengia: Korp! Neo-Lithuania Clevelando skyrius

PROGRAMOJE: PUKI VAKARIENĖ, BUFETAS, GERAS ORKESTRAS, ŠOKIAI.

KAINA: \$5.50

rengia Clevelando LSK Žaibas, Globoja -- Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos Tėvų Komitetas.

Visi yra kviečiami atsilankyti.

• CLEVELANDO ORKESTRO koncertai šį rudenį pasižymi žymių solistų pasirodymais. Spalio 15 ir 17 d. koncertų programoje, kurioje orkestras, vadovaujamas Szell, išpildys Brahmo simfonijas, dalyvaus šio meto žymiausias pianistas Grant Johannesen, Jo koncertai Europoje praėjo triumfaliniu pasisekimu.

Koncertų pradžia 8:30 v.v.

• CLEVELANDO ORKESTRO sekmadienio popiečio koncertui, kuris įvyks spalio 18 d. 3:30 v. p.p. Severance Hall, numatyti solistai: pianistė Eunice Podis ir smuikininkas Rafael Druian. Orkestras pasirodys savo styginių instrumentų sąstatu, diriguojuoju Louis Lane.

• Brangstant mokesčiui už mokslą, užtikrinkit bent dalį mokslapinių nuo pat mažens. Teiraukitės pas V. Giedraitį 944-6835 ar Z. Obelenį 881-7741.

PARDUODAMAS NAMAS

2 mieg., mūrinis, veneer bungalow, 1½ automob. mūrinis garažas. Žemiau 20 tūkst. 1030 Creekview Rd. prie Nottingham, tarp Lakeland ir Lakeshore Blv. Reikia pamatyti, kad įvertinus. Atdara nuo 12-5 val. p. p. šeštadieniais ir sekmadieniais.

Tel. KE 1-2264

Šiokiomis dienomis skamb. RE 1-6757 pasimatymui.

ISNUOMOJAMAS BUTAS

East Cleveland prie Euclid Ave. 4 kamb. ir vonia, 2 spintos rūbams, plyta, šaldytuvas ir šildymas — 68 dol. mėn. Arti susisiekti ir krautuvų. Vienam ar porai.

Tel. 761-3389.

(112-113)

Išnuomojamas butas

1 mieg., 1 kamb. ir pilnai įrengta virtuvė. Garažas. Ta proga reikalingas namų prižiūrėtojas, galįs tuo butu pasinaudoti.

17848 Lake Shore Blvd. Telef. KE 1-9708 arba AN 1-0182 po 6 val. vak.

HELP WANTED MALE

BUS BOYS

Over 21; experienced preferred; hourly wages plus good tips; uniforms, meals furnished; fringe benefits and paid vacations. Apply in person after 6 p.m.

KENNY KING'S RESTAURANT
5836 Mayfield Rd.

SETUP MEN

for National Cold Heading Equipment and Waterbury Trimmers

Privalo būti patyręs mašinos paruošimui ir gamybai. Aukštas vadinamas atlyginimas, puikūs priedai. Ferry Cap & Set Screw Co. 2151 Scranton Rd. (Off Eagle Ave, Ramp)

HELP WANTED FEMALE

Patikima, 2 dienom namų ruošos darbai Shaker rajone. Labai geras atlyginimas pastoviai dirbinkei. Pagidaujamos rekomendacijos. Tel. 464-0328.

SPORTO ŽINIOS

Clevelande vykusiose Lake Erie A.A.U. distrikto moterų ir mergaičių lengvosios atletikos 1964 m. pirmenybėse dalyvavo 4 LSK Žaibo lengvatletės: D. Čiurlionytė, V. Mockutė, D. Jurgaitytė ir M. Jokūbaitytė.

Musiškės šiose varžybose gražiai pasirodė, stiprioje konkurencijoje laimėdamos komandiniai 4-tą vietą moterų klasėje surinkę 20 taškų ir 2-trą mergaičių klasėje, su 49 taškais.

Dalia Jurgaitytė laimėjo pirmas vietas mergaičių ieties metime -- 99'-0" (30,17 m.) ir mergaičių disko metime -- 80'-4". Ieties metime D.J. pasiekė 28'-10" (6 vieta) ir moterų kl. 80 m. kliūtiniam bėgime buvo 4-ji (14,2 sek.).

Vilija Mockutė -- laimėjo 2-trą vietą moterų 80 m. kliūtiniam bėgime (8,0 sek.) Pirmą kartą šiose varžybose dalyvavusi penkiolikmetė Milda Jokūbaitytė nušoko į tolą 14'-8" (8 vieta), peršoko aukštį 4'-4" (5 vieta) ir numetė diską 68'-3" (5 vieta).

Pažymėtina, kad šios varžybos yra svarbiausios šio distrikto metinės rungtynės ir jų laimėtojai skaitomi distrikto čempionais. Lake Erie A.A.U. distrikto apima šiaurinę Ohio ir vakarinę Pennsylvania dalį. Per visą eilę paskutiniųjų metų žieminis musiškių pasirodymas šiose varžybose yra geriausias.

E. GIEDRAITYTĖ - "JAYCEE" LAIMĖTOJA

LSK Žaibo narė Eglė Giedraitytė dalyvavo "Jaycee" rajoninėse lengvosios atletikos var-

Žybose Eastlake, Ohio, laimėdama mergaičių 10-11 metų klasėje 3 pirmas vietas: 50 yd. bėgime -- 7,4 sek., šuolyje į tolą įsibėgėjus -- 13'-5" (4,09 m.) ir šuolyje į tolą iš vietos, Pažymėtina, kad jos pasiekė šuolyje į tolą įsibėgėjus yra naujas Š.A. Lietuvių rekordas mergaičių D (10-11 metų) klasėje. Šiose varžybose E.G. kvalifikavosi dalyvauti Ohio valstijos "Jaycee" pirmenybėse.

"Jaycee" yra Junior Chamber of Commerce įsteigta organizacija rūpintis jaunimo veikla Amerikoje. "Jaycee" yra A.A.U. (Amateur Athletic Union) narys. Ohio valstijos "Jaycee" 1964 m. pirmenybėse E. Giedraitytė laimėjo 2-trą vietą šuolyje į tolą, pasiekė 12'-11 3/4 ir buvo apdovanota sidabro medaliu, 50 yd. bėgime, labai stiprioje konkurencijoje pasiekė finalą, kur atbėgo 5-ji, pasiekė 7,1 sek.

DALYVAUTA A.A.U. "OLYMPIC DEVELOPMENT" VARŽYBOSE

Clevelande įvykusiose A.A.U. Olympic Development rungtynėse LSK Žaibo klubo narė Milda Jokūbaitytė dalyvavo šuolyje į tolą moterų klasėje, laimėdama 3-čią vietą, pasiekė 15'-10" (4,82 m), kartu pagerindama jai pačiai priklausiusį Š.A. Amerikos Lietuvių rekordą mergaičių B klasėje (14-15 m.) -- 15'-7" pasiekta š. m. pabaltiečių žaidynėse, M.J. buvo apdovanota bronzos medaliu. Tose pačiose rungtynėse V. Mockutė nušoko 15'-8 1/4" ir L. Juodytė 15'-2".

Kitose Olympic Development rungtynėse liepos 8 d. V. Mockutė 220 yd. prabėgo per 28,6 sek., kas yra naujas Š.A. Lietuvių rekordas moterų bei mergaičių klasėje (16-17 m.). Tose pačiose rungtynėse V. Mockutė 100 yd. prabėgo per 12,4 sek. ir M. Jokūbaitytė per 12,9 sek.

A.A.U. Olympic Development rungtynės yra ruošiamos visoje Amerikoje pasibaigus lengv. atletikos sezonui universitetuose bei praėjus metinėms A.A.U. varžyboms. Jų tikslas yra duoti galimybes lengvatletams pratęsti sezoną ir, kaip pats pavadinimas sako, ieškoti naujų talentų.

TARPTAUTINIO korespondencinių šachmatų meistrė vardą (International Correspondence Chess Master) laimėjo Romanas Arlauskas, P. Australija.

P. TAUTVAIŠAS, rugs. 25 d. Chicagos YMCA namuose žaidė parodomąją partiją su meistrė A1 Sandrinu. Jiedu buvo atskiruose kambariuose prie demonstracinių lentų, aiškindami žiūrovams savo mąstymus, kodėl šis o ne kitas ėjimas yra daromas tos partijos eigoje.

DIDŽIOJO BOSTONO šachmatų pirmenybės įvyks spalio 9-12 d.d., Bostono YMCA. Lietuviai yra laimėję Bostono čempiono vardą 4 kartus: 1949 m. -- P. Tautvaišas, 1950 ir 1951 -- Kazys Škėma ir 1959 -- Gediminas Šveikauskas.

Šiose pirmenybėse rungtynės ir dėl Lietuvių pereinamosios dovanos, kurią yra paskyrusi So. Bostono L. Pil. D-ja (reikia 3 laimėjimų). Pirmąją Lietuvį dovaną gavo John Curdo, laimėjęs Bostono pirmenybes 1958, 1961 ir 1963 m.

Š. AMERIKOS LIETUVIŲ šachmatų pirmenybės (individualinės) yra pavestos surengti Vid. Vakarų sporto apygardai, Chicagoje. Kreiptis pas V. Karpušką, 3622 71 St., Chicago Ill., 60629.

IGNAS ŽALYS, Nepriklausomajam Lietuovį rašydamas apie JAV pirmenybes Bostone, atžymi jaunuolį Algį Makaitį, kuris tose pirmenybėse sutriuškino seną Montrealio vilką Dr. J. Rauch, K.M.

PARAGINKIT savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ

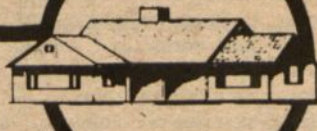
Naturally
SUPERIOR SAVINGS

SINCE 1909

13515 EUCLID AVE.
6712 SUPERIOR AVE.

HOME and
REMODELING
LOANS

INSURED SAVINGS

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai 35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185th St.
KE 1-7770

HELP WANTED FEMALE

WAITRESSES

OVER 21, experience not necessary, will train. Meals and uniforms furnished. Paid vacations and company insurance. Apply in person after 4 p.m.

KENNY KINGS RESTAURANTS
5836 Mayfield Rd.

CAR HOPS

OVER 21, experience not necessary, will train. Meals and uniforms furnished. Paid vacations and company insurance. Apply in person after 4 p.m.

KENNY KINGS RESTAURANTS
5836 Mayfield Rd.

PARAGINKIT savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

MONOGRAFIJOS REIKALU!

Prez. Ant. Smetonos monografijai pasirodžius, daugelis ieško kelių, kaip greičiau ją įsigyti. Neskubantiems patariame užsisakyti per Dirvą. Tai ilgesnis kelias todėl, kad prenumeratorių sąrašus Dirvos administracija turi persiųsti monografijos ekspedicijai. Skubantieji gerai padarys užsisakydami ir 10 dol. čekį siųsdami šiuo adresu: K. POCIUS, 3908 FIR ST., EAST CHICAGO, IND.

• Prez. ANTANO SMETONOS prenumeratoriai, anksčiau pranešę savo adresus ir per tą laiką juos pakeitę, prašomi savo naujus adresus pranešti K. POCIUS, 3908 FIR ST., EAST CHICAGO, IND.

Kai kurios siuntos jau yra grįžę paštui nesuradus adresatų.

• Eglė Žilionytė, praeitais metais dėsčiusi prancūzų kalbą New Yorko Miesto Universitete (City College), gavo Alliance Francaise stipendiją ir išvyko į Paryžių studijų tęsti.

• Povilas P. Dargis, SLA prezidentas, rugsėjo 29 d. raštu buvo paskirtas demokratų partijos tautybių komiteto nariu ir kartu lietuvių skyriaus pirmininku. Tautybių komitetui demokratų partijoje vadovauja New Yorko miesto burmistras R. Wagneris.

P. P. Dargio pirmuoju uždaviniu yra sudaryti lietuvių komitetą ir organizuoti skyrius atskirose valstijose.

• Lietuvių Gydytojų Korporacijos Fraternitas Lithuaniae visuotinas suvažiavimas, numatytas New Yorke š. m. spalio 10-11 d., atšauktas.

• Prez. Ant. Smetonos monografiją per Dirvą užsisakė: J. Vengris, Br. Basiulis ir V. Urbonas.

• Bronius Gurėnas, vienas pirmųjų, kuris savo darbu daug prisidėjo prie skautų vienetų įsteigimo Chicagoje, buvęs Lituanicos tunto tuntininkas, šiuo metu Lietuvių Skautų Brolijos vadijos narys, domėdamasis lietuvių spaudą ir literatūrą, per Vyt. Kasniūną užsisakė Lietuvos prezidento Antano Smetonos monografiją.

• Jonas Dainauskas, daug rašęs kultūriniais, visuomeniniais ir istoriniais klausimais, šiuo metu gyvenęs Chicagoje, padeda skautams, ypač bendradarbiaudamas jų spaudoje. Per Vyt. Kasniūną jis užsiprenumeravo Antano Smetonos monografiją.

• Vytautas Abraitis, Respublikonų Partijoje Lietuvių Sekcijos pirmininkas, praneša, kad spalio 26 dieną, New Yorke Madison Square Garden patalpose, ruošiamas mitingas, kuriame kalbės kandidatas į JAV prezidentus sen. B. Goldwateris, į viceprezidentus — Milleris ir kiti. Pageidaujama, kad lietuviai dalyvautų kuo gausingiau. Bilietų kainos nuo 2 dol.

• Žurnalistas Bronys Raila su ponia savo ilgesnių atostogų dalį — 1 savaitę — praleido Las Vegas.

• Algis Sperauskas, Korp. Neo-Lithuania New Yorkie pirmą, buvo sukvietęs pasitarimą korporacijos metinės šventės rengimo reikalu. Iškilmingas posėdis ir balius įvyks lapkričio 7 d. Travelers Hotel, netoli La Guardia aerodromo. Dalyvavimas asmeniui 10 dol.

• Prof. Jokūbo Stuko, Lietuvos Atsiminimų Radijo valandos New Yorke vedėjas, sutuoktuvės su chichagiet Loretta Kaselyte įvyksta š. m. spalio 10 dieną, Chicagoje. Vestuvių pobūvis bus Legion Memorial Building 6050 So. Harlem Ave., Argo-Summit, Ill.

Povestuvinei kelionei jaunieji vyks į Bermudų salas. Spalio 18 dieną giminės ir artimieji draugai, kurių jie turi labai daug, ruošia jaunavedžiams priėmimą Newark, N. J.

• Lietuvos Pašto ženklai siunčiami Jūsų pasirinkimui (on approval). Rašyti: Baltic Stamps, P. O. Box 127, Toronto 19, Ont.

ARGENTINOS LIETUVIAI

• Dail. Jonas Rimša turėjo savo dailės darbų parodą Buenos Aires, kuri praėjo dideliu pasisekimu. Parodą aplankė ne tik gausus būrys vietos lietuvių, bet ir daugelis Argentinos meno mėgėjų, svetimų valstybių kultūros skyrių atstovai ir t.t. Dail. J. Rimšos kūriniai randami daugelyje P. Amerikos meno muziejuose, jis yra labai vertinamas ir iškilus menininkas, gražiai reprezentuojąs ir Lietuvos kultūrinį lygį.

Būtų labai naudinga nors kartą jo kūryba pasidžiaugti ir JAV lietuviams.

• Apie 100 Argentinos lietuvių vyksta į Pietų Amerikos lietuvių kongresą, kuris įvyks 1965 m. vasario mėn. Brazilijoje, Sao Paulo mieste. Į kongresą vyksta Rambynio Ansambelis, šv. Cecelijos choras ir daug pavienių asmenų bei organizacijų atstovų.

Iš Urugvajaus žada kongresan vykti apie 60 asmenų.

IŠ ALT S-gos

Richmond Hill skyriaus veiklos

ALT S-gos vienuoliktasis skyrius, kitaip vadinamas pagal jo įsteigimo vietą, Richmond Hill skyrius, pirmą kartą po vasaros atostogų spalio 2 dieną Jurgio ir Elenos Sirusų namuose buvo susirinkęs ir nutarė vėl pradėti savo šakotą veiklą, kuri, kaip iš skyriaus pirmininko J. Siruso ir išdininko P. Paprocko pranešimų paaiškėjo, to plataus vartotikrai užsipelnė.

-- Skyriaus nariai aktyviai dirbo Amerikos Lietuvių Taryboje, Bendruomenėje, per savo atstovus dalyvavo Pasaulinėje Mūgel New Yorkie ruošti lietuvių komitetą ir kitur, -- kalbėjo pirmininkas, Turėta eilė posėdžių ir pasitarimų. Suruoštas gražaus pelno davęs užgavėnių pobūvis. ALT S-gos Valdybos aplinkraščiai vykdomi. Išplatinom virš 40 egz. Antano Smetonos monografijos prenumeratų, kur itin aktyviai pasidarbavo B. Onitnienė. Skyriaus susirinkimai pradėti kviesiti privačiuose butuose, Paremta Dirva, Lietuvos Nepriklausomybės Fondas ir A. Smetonos monografijos leidimas. Pilnai atsiskaityta su Sąjungos valdyba ir k., baigė skyriaus pirm. J. Sirusas, perduodamas jo žodžius patvirtinti skaičiais išdininkui P. Paprockui, kuris pranešė, kad per 1964-šius metus skyrius turėjo pajamų 724 dol.

Vilties Draugijai paskirta 200 dol., Sąjungos Seimui 100 dol., Centro Valdybai nario mokesčio 74 dol., nuo parengimo pelno 10% 23 dol. Sportininkams 50 dol., Lietuvos Nepriklausomybės Fondui 25 dol. ir k. Kasoje šio metu yra 139 dol. 53 ct.

Susirinkimas, išklauses pranešimų, įvertino skyriaus valdybos, kurią sudaro: Jurgis Sirusas -- pirmininkas, Stela Abraitienė -- sekretorė ir Petras Paprockas išdininkas, darbus ir perrinko sekančiai kadencijai.

Susirinkimas buvo supažindintas su A. Smetonos biustu, kurį medžio fone buvęs dail. Zikaro kūrinių atgaminio savo iniciatyva ir pastangomis K. Karpus, Clevelando skyriaus pirmininkas.

To skyriaus narys Antanas Senikas, e. ALT S-gos Centro Valdybos pirmininko p., pranešė apie Antano Smetonos monografijos tolimesnį platinimą. Skyriai monografiją gali gauti per Kazimierą Pocių, 3908 Fir St., East Chicago, Ind. Monografijos kaina \$12,50 atsiskaitant su Sąjungos Valdyba po 10 dol. Be to, A. Senikas pranešė apie Sąjungos valdybos naujus užsimojimus bei darbus.

Susirinkimui pirmininkavo dr. V. Čekas, sekretoriavo S. Abraitienė, šeiminkė Elena Sirusienė visus pavažiavo. Pažymėtina kad šiame skyriuje kartu bendradarbiauja ir aktyviai reiškiasi ir pirmieji mūsų ateiviai: p.p. Šimėnai, N. Kulbokenė, O. Budraitienė, Povilanskienė, Bacevičienė ir k. (eč)

PAGERBĖ KONGRESMANĄ

F. HORTON

Kongresmanas F. Horton

Dideliam pavergtų tautų draugui kongresmanui F. Horton pagerbti rugsėjo 27 d. vietos Antibolševikinio Bloko skyrius surengė banketą, į kurį atsilankė per pustrčio šimto pavergtų tautų atstovų bei daugelis vietos žymių amerikiečių. Atvykusių svečių iš kitų miestų tarpe pažymėtinas dr. N. Proscyk -- Amerikos ukrainiečių Ant. Bloko pakas (iš Buffalo).

Antibolševikinio Bloko skyriaus pirmininkas adv. W. Andrushin, pristatydamas svečiams kongr. F. Horton, paminėjo jo svarbesnius žygius kongrese, gi nant pavergtųjų reikalus. Jis yra įnešęs dvi svarbias rezolucijas: 1. Sudaryti specialų pavergtų tautų k-tą Washingtone ir 2. išskirti Lietuvos, Latvijos ir Estijos bylą JTO. Kaip griežtas antikomunistas, jis kėlęs protestą prieš raud. diktatoriaus Tito vizitą JAV prieš atominių bombų bandymų sustabdymą, prieš pardavimą kviečių Vengrijai ir Sov. S-gai ir kt. Sveikinusieji jį nešykštėjo komplimentų. Dr. Proscyk, kalbėdamas apie ekstremizmą, pasakė, kad ekstremizmo pavyzdžiu pozityvia prasme yra buvęs Jėzus Kristus.

Kongresmanas F. Horton savo kalboje aštriai kritikavo dabartinės administracijos užsienio politiką, kuri yra paremta "nelankstumu su mūsų draugais ir perdidele nuolaidumu su mūsų priešais". "Milijonai žmonių, laikomų vergijoje už geležinės bambukinės uždangų, jaučiasi apiešti JAV-bių nesugebėjimu pasipriešinti tarptautiniam komunizmui", -- kalbėjo jis. "Komunistai valdo trečdalį pasaulio. Įsidėmėtinas faktas, kad 80% visų savo užkariavimų komunistai pasiekė laike 18-kos pokario metų. Ir matome aiškų pavojų tolims nei jų subversijai ir pergalei Azijoje, Afrikoje ir Lotynų Amerikoje".

Jis siūlė nutraukti bet kokius bižnius su Sov. S-ga, kas stiprintų Maskvos merdinią ekonomiką ir to reikalaus iš kitų sąjungininkų. Jis pasisakė prieš bet kokias nuolaidas. Koegzistencija su sovietais -- nepateisinama. Iš apatijos ateina didysis pavojus.

"Sovietų biaurus klatingumas ir įsipareigojimas pavergtoms tautoms turi būti keliami aikštėn. Mūsų tauta turi užtikrinti pavergtųjų išlaisvinimą", -- pareiškė jis.

"Kaip jūsų kongresmanas, aš darysiu viską, kad būtų sugrąžinta laisvė pavergtoms tautoms"

Ant. bloko skyrius įteikė jam pažymėjimo ženklą su specialiu įrašu. Ukrainiečiai padovanojo T. Ševčenkos paveikslą. Rezolucijoms remti vietos k-tas: lietuvių rašytojų novelių rinkinį anglų kalba, Latviai taip pat įteikė savo dovaną.

Meninę programą išpildė ukrainiečiai, latviai ir lietuviai. Kongresmanui Hortonui neseniai buvo surengtas amerikiečių respublikonų panašus banketas Prekybos Rūmose (Rochesteryje), kur pagrindinę kalbą yra pasakęs svečias iš Clevelando kongr. R. Taft, Jr. Jis taip pat

bei įpatybes. Beto, primena saugotis svetimų pinklių, kurios gali atimti galimybę lietuviškai galvoti ir veikti. Skatina savais papročiais gyventi, būti geras lietuvis, ginti savo teises, savo kalbą.

Kilnaus tikslo vedami, jau keturiolika metų, kai RLK vadovybė vykdo šį darbą. Kadangi radijo pusvalandis yra ne prekybinio pobūdžio, bet kultūrinio, jo išlaikymas gan daug kainuoja. Todėl klubo vadovybė kiekvienais metais surengia vakarą arba koncertą ir visą gautą pelną skiria valandėlės išlaikymui.

Šiemet LK valdyba rengia koncertą, kuris įvyks spalio mėn. 24 d. lietuvių parapijos salėje 7:30 val. vakare. Programa bus įdomi ir įvairi. Pagrindinę koncerto dalį atliks naujai kylanti žvaigždė -- solistė L. Šukytė iš Kanados. Vyrų choras jau dainuojant išpildys muz. Gaidelio kompozicijos kūrinių. Po to scenoje pasirodys moterų trio su gražia dainų pynė, o pabaigą RLB choras, J. Adomaičio vadovaujamas, padainuos keletą dainų. Tikimasi, kad ir iš kaimyninių lietuvių kolonijų atvyks svečių pasiklausyti turiningo koncerto.

(jm)

PER DIRVĄ

galite užsisakyti šias knygas:

Shakespeare — Hamletas — 5 dol.

Ant. Sukys — Du mediniai ir trys geležiniai kryžiai — 3 dol.

Dr. J. Prunskis — Mokslas ir Religija — 2 dol.

Nerima Narutė (poezija) Relikvijos — 2 dol.

L. Dambriūnas — Lietuviškas auklėjimas šeimoje — 50 centų.

Visa eilė kitų, senesnių ir naujesnių laidų, knygų.

• Valerija Butkienė, iš Great Neck, N. Y., išvyksta vienam mėnesiui į Venecuella pas dukrą, žentą ir anūkus.

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ

Lietuvos konsulas dr. Julius Bielskis (dešinėje) ir jo žmona Ona susitinka Kalifornijos Lietuvių Dienoje su filmų ir televizijos aktoriumi ir žymiu respublikonų veikleju Ronald Reagon (kairėje) ir Los Angeles County Republican Assembly pirm. Charles Fabian, L. Kančausko nuotrauka

AMERIKOS LIET. TAUTINĖS S-GOS LOS ANGELES SKYRIAUS VEIKLOS 15 METŲ SUKAKTIS

1949 m. spalio 18 d. Los Angeles mieste buvo įsteigtas Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Skyrius, kuris per 15 savo gyvenimo ir veikimo metų yra atlikęs ir platesnės reikšmės darbus, kurie negalėjimai yra prisidėję prie Los Angeles lietuvių kultūrinio ir visuomeninio gyvenimo sustiprinimo ir praturtinimo.

Skyriaus 15 metų sukakčiai atžymėti ir šio skyriaus steigėjams pagerbti spalio 17 d. 8 val. vak., Lietuvių Tautiniuose Namuose, 3356 Glendale Blvd., rengiamas

MINĖJIMAS-POBŪVIS.

Minėjimo programoje, oficialioji ir meninė dalis. Programai pasibaigus ALT S-gos Los Angeles skyriaus ponių paruoštos vaišės ir M. Krafto orkestrui grojant -- šokiai. Visi Los Angeles lietuviai kviečiami į minėjimą-pobūvį atsilankyti. Įėjimas asmeniui (įskaitant ir vaišes) 3 dol., o studentams -- 2 dol.

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Los Angeles Skyrius